

2018

Plan voor veiligheid, gezondheid en milieu

De Wijnberg Onderwijsexpertise SO - VSO

Versie 7
Datum: 12-03-2018

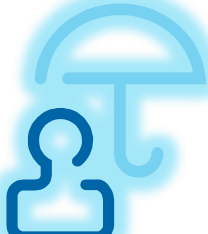
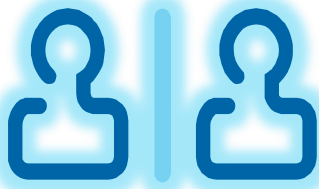

Inhoud

Hoofdstuk 1. Veiligheid algemeen	4
1.1 Visie op veiligheid	5
1.2 Samenwerking ketenpartners	7
1.3 Keurmerk veilige school	7
1.4 Gedragscode, integriteitsbeleid en Klokkenluidersregeling	7
1.5 Risicomonitor primair onderwijs	10
1.6 Vertrouwenspersoon	10
1.7 Veiligheidscoördinator - preventiemedewerker	10
1.8 Klachtenprocedure	10
1.9 Mediawijsheid	11
Hoofdstuk 2. Veiligheid, gezondheid en beleid	12
2.1 Psycho-educatief fundament	13
2.2 Burgerschap	13
2.3 Ontwikkelingslijn sociaal emotionele ontwikkeling	13
2.4 Hygiëne en persoonlijke verzorging	16
2.5 Gezondheidseducatie	167
2.7 Weerbaarheid	18
2.8 Pesten	18
Hoofdstuk 3. Fysieke veiligheid	20
3.1 Risico inventarisatie en evaluatie (RI&E)	21
3.2 Alarmering en sleutelbezit	21
3.3 Ontruimingsplan	21
3.4 Bedrijfshulpverlening en EHBO	22
3.5 Legionellapreventie en spoelbeleid	22
3.6 Schademeldingen	22
3.7 Buitenvoorzieningen en speeltoestellen	22
3.8 (Verkeers)veiligheid rondom de school	23
3.9 Binnenklimaat	23
3.10 Milieu	24
3.11 Veiligheid in het leerlingenvervoer	24
Hoofdstuk 4. Sociale veiligheid	26
4.1 Schoolklimaat	27
4.2 Communicatie over gedragsproblemen	27
4.3 Agressie en conflicten	27
4.4 (Digitaal) pesten	29
4.5 Discriminatie, racisme en extremisme	30
4.6 Beleid seksualiteit	30
4.7 Alcohol, drugs en wapens	31
4.8 Rouwverwerking	32
Hoofdstuk 5. Incidentenregistratie	33
5.1 Calamiteiten	34

5.2 Incidenten	34
5.3 Procedures en protocollen.....	34
5.4 Meldcode	34
5.5 Ongevallenregistratie.....	35
5.6 Scholing en professionalisering.....	35
5.7 Evaluatie en meting	35
Bronnen en literatuurverwijzing	37
Literatuur.....	37
Internetadressen.....	37

Hoofdstuk 1. Veiligheid algemeen

Visie Veilige leeromgeving Betrouwbare volwassenen Betekenisvol opvoedings- en onderwijsaanbod Gezamenlijke inzichten Verdere ontplooiing	Gedragcode Bevordering sociale veiligheid Betrouwbare volwassenen 10 gouden regels Gezamenlijke gedragsregels Omgangsvormen Waarden en normen Aanspreken op ongewenst gedrag Klokkenluidersregeling
Vertrouwenspersoon Contact leraar of unitregisseur Onvrede → vertrouwenspersoon Klachten Ongewenste omgangsvormen Onafhankelijk persoon Buro Vertrouwenspersonen Bemiddeling Externe klachtencommissie Klachtenprocedure	Veiligheidscoördinator Veiligheidsbeleving Risico Inventarisatie en Evaluatie Protocollen en procedures Regels en afspraken Calamiteiten en incidenten Veiligheidsthema's Medezeggenschapsraad en leerlingenraad Externe partners
Samenwerking Ketenpartners Full Service Centrum Onderwijs en Zorg Een kind – een gezin – een plan Onderwijs-zorgarrangementen Primaire proces	Mediawijsheid Informatie- en communicatiemiddel Wat kan en mag? Wat kan niet en mag niet? Verantwoordelijkheidsgevoel Kaders stellen

Onderwijsinstellingen moeten over een veiligheidsplan beschikken. Dit plan heet ook wel het plan voor veiligheid, gezondheid en milieu. Het veiligheidsplan is verplicht voor het basisonderwijs, speciaal onderwijs, voortgezet onderwijs en mbo. In het veiligheidsplan staat wat de school doet aan de:

- *Fysieke veiligheid (inrichting van het schoolgebouw);*
- *Sociale veiligheid (omgaan met bijvoorbeeld agressie en geweld);*
- *Incidentenregistratie.*

Dit veiligheidsplan is van de Wijnberg Onderwijsexpertise SO - VSO. In dit veiligheidsplan wordt beschreven op welke wijze de Wijnberg werkt aan een veilige werk- en leeromgeving. Er staan concrete en heldere afspraken in over preventieve maatregelen, scholing en professionalisering van medewerkers, de schoolregels en -afspraken en het werken met protocollen. Het plan bevat een beschrijving van preventieve maatregelen die getroffen zijn/worden om de veiligheid van leerlingen, medewerkers en bezoekers te waarborgen en onveilige situaties te voorkomen, zoals het omgaan met sociale media, integriteits- en gedragscodes en omgangsregels voor leerlingen, ouders/verzorgers en medewerkers, bedrijfshulpverlening en de Risico Inventarisatie en Evaluatie. Dit plan bevat verder heldere procedures over welke curatieve maatregelen er genomen worden bij ernstige incidenten en calamiteiten, een beschrijving van het incidentenregistratiesysteem en de taken en bevoegdheden van de veiligheidscoördinator. De veiligheidscoördinator bij de Wijnberg is mw. Bregje Salemans.

1.1 Visie op veiligheid

De kern van de pedagogische visie van ons Full Service Centrum kan als volgt omschreven worden:

'Het scheppen van een veilige leef- en leeromgeving, met betrouwbare volwassenen en een betekenisvol, waar nodig therapeutisch, opvoedings- en onderwijsaanbod, waarin het kind zich (opnieuw) competent gaat voelen, op basis van gezamenlijke inzichten en ontdekkingen (behandeling-kind-ouders-onderwijs) op het gebied van wat het kind (het gezin) nodig heeft om weer in ontwikkeling en tot verdere ontplooiing te komen.'

Deze visie waaiert uit in een diareeks van referentiepunten waarmee rekening gehouden wordt bij het realiseren van deze visie.

Een korte presentatie van onze gedachten:

- *We zien kinderen niet als een gelabeld probleem, maar als opgroeiende mensen die leren zich bewust te worden van hun talenten en mogelijkheden. We zetten in op de kracht van elk kind en op het elk kind leren om te gaan met de gegeven beperkingen, in samenspel met anderen (groot en klein). De pedagogische opdracht staat centraal in het leven en leren van de kinderen in het Full Service Centrum.*
- *We onderscheiden in de ontwikkeling van kinderen: lichamelijke ontwikkeling, emotionele ontwikkeling, cognitieve ontwikkeling, sociale ontwikkeling. Onder 'ontwikkeling' verstaan we: het immer voortgaande proces dat resulteert uit een gezond samenspel tussen biologische rijping en omgevingsinvloeden. Het kind is daarin een actief organisme, in interactie met zijn omgeving.*
- *Wij laten die ontwikkeling actief, geregisseerd, doelgericht gestalte krijgen in activiteiten die ervaringsgericht, psycho-educatief, eco-educatief zijn en die gekenmerkt worden door centrale principes als: ERVAREN, BELEVEN, LEREN, BEGRIJPEN.*
- *Leren begint bij het opdoen van authentieke ervaringen. Zo'n authentieke ervaring kan zijn: klimmen in een boom, hangen aan een tak, ervaren wat 'hoog' betekent, en wat 'eigen kracht gebruiken' inhoudt;*
- *Iets écht beleven, doet onthouden, zorgt ervoor dat de ervaring beklijft en dat die gekoppeld kan worden aan andere (eerdere, toekomstige) ervaringen en belevenissen. Vindt iets maar eens echt eng, of spannend, of werkelijk lief, of uiterst uitdagend en ga daar maar eens echt vanuit je totale kinderlijke (maar ook: volwassen) beleving in op...;*
- *Leren lukt des te duurzamer wanneer daar exploreren, ervaren en beleven bij hoort, in een werkelijkheid waar je als kind nauw bij betrokken bent of wordt, met alle logica en met alle gevoelens die daarbij horen. Maak maar eens echt een kasteel van modder, zand en water. Zorg ervoor dat je handen daarbij vuil worden. Leer teleurstellingen overwinnen en een oplossing te zoeken voor de wegglijdende kasteelmuren. Ontdek dat kleren vuil kunnen worden en dat vuile kleren gewassen kunnen worden. En realiseer je dat je als je daarbij samenwerkt met anderen, je elkaar de ruimte moet geven voor eigen inbreng... en realiseer je daarbij eens hoe moeilijk dat soms is!*

- *Het herhaaldelijk op deze wijze opdoen van diep doorleefde, ervaringsgerichte ervaringen, oplossingen, strubbelingen, niet geziene dan wel uitvergroete uitdagingen, leerkansen, spannende opdrachten, geeft ankers voor begrip, doorvoelen, taal, inschatten van situaties, leren dealen met veiligheid en onveiligheid, kortom: doet de cliënt (kind, leerling, opvoedeling) stukje bij beetje grip krijgen op de werkelijkheid en stimuleert werkelijk begrijpen.*
- *Wij vinden het uitermate belangrijk dat kinderen (weer) spelenderwijs, op een natuurlijke manier, onderzoekend en explorerend in het leven kunnen staan. Wij vinden het heel normaal dat er zich bij het uitleven van hun exploratiedrang soms ongelukjes, of misverstanden, of huiveringen voordoen. Wij willen juist dat kinderen, door ervaringen rijk geworden, leren om (opnieuw) zelfvertrouwen te ontwikkelen, hun angst te overwinnen, grenzen te verkennen, over grenzen heen durven te gaan.*
- *Wij vinden het normaal dat kinderen in hun onderzoeksdrijf tegen begrenzingen oplopen en dan soms (of regelmatig) mislukkingen, en daarbij behorende teleurstellingen, moeten leren verwerken. Soms maken we bepaalde situaties voor kinderen bewust wat onveiliger, minder beschermd, met kans op relatief gevaar. We doen dat met beleid van zaken, met aandacht voor regie en begeleiding en met de altijd aanwezige nabijheid van volwassenen waar het kind vertrouwen in stelt.*
- *Eigenlijk leren we kinderen – als waren het ‘jonge bedrijfshulpverleners in opleiding’ – om risico’s bewuster zelf in te schatten, te voorzien, te leren handelen, te voorkomen en om zorg voor zichzelf en voor de ander te ontwikkelen, zich te redden in voorkomende moeilijke situaties en iets tot een goed einde te brengen, om te vertrouwen op eigen mogelijkheden en op eigen kracht. Kinderen leren actief om zelf veiligheid voor zichzelf en anderen te creëren.*
- *Wij zien in onze visie en onze daaruit voortvloeiende wijze van aanpak juist een krachtig, weldoordacht middel tot risicomanagement met en voor kinderen (zowel individueel en als als groep).*
- *Bij het leven en leren in ons Full Service Centrum hoort daarom het welbewust opdoen van een breed scala van doelgericht geënceneerde ervaringen (intramuraal én extramuraal), waarbij de natuurlijke habitat van het prachtige, parkachtige terrein van de Mutsaersstichting onverbrekkelijk verbonden is met de krachtige leeromgeving die we onze kinderen toewensen. Bij de onderdelen van het opdoen van die ervaringen behoren dus: klimmen in bomen, een tak die afbreekt, een knie schrammen; rennen over paden, vallen, opstaan, hinkelen, menselijk kettengrijpen, balletje trappen, leren fietsen; maar ook aan de waterkant zitten, achter een vlinder aan rennen, met een voetje op het ijs tippen, een eend verjagen, vissen, handen of voeten koelen in de vijver, een plank laten drijven; een toren bouwen van autobanden, met oude takken een hut bouwen tegen een dikke beuk, kastanjes zoeken, bolsternaalden in je vingers krijgen, iemand helpen om over een heg te klimmen, proeven hoe een eikel smaakt, eekhoortjes dichterbij lokken, vogels voeren, of bibberend in de verre sneeuw staan!*
- *Waarom geen risico (leren) nemen? Waarom zouden zich geen imperfecties mogen voordoen in de directe leef- of leeromgeving van kinderen? Waarom worden er zoveel ouders en kinderen, leraren, leidinggevend, begeleiders onzeker en denken zij al te gauw dat er in de directe leefomgeving van hun kroost iets mis is? Waarom moet de leefruimte van kinderen zo verregaand afgebakend worden?*
- *Binnen ons Full Service Centrum gaan wij uit van het wat we noemen het competente kind. Het kind dat zelf handelt en initiatieven neemt en uitdagingen zelf hanteert. Kinderen krijgen daarom op ons terrein (leefgroepen, school, logeershuis, speelterreinen) de gelegenheid om zelf te spelen zonder dat volwassenen het spel in gang zetten. Dat spel mag tot op bepaalde hoogte gevaarlijk zijn. Risico in het spel is een positief pedagogisch begrip. Op de speelplaats daarom liefst geen wipkippen, maar hoge schommels. Geen klimrek, maar grote keien en boomstammetjes. Dat er hier en daar bomen, struiken, hoge brandnetels staan en zich in de buurt een bescheiden vijver bevindt, deert eigenlijk niemand. Integendeel! Kinderen leren hoe ze een brandnetelblad kunnen oprollen zonder zich te prikken en hoe een vishengel te maken en daarmee in de vijver ‘op jacht’ te gaan. Het is belangrijk dat kinderen zich ontwikkelen tot zelfstandige individuen die goed in hun vel zitten en zelf kunnen handelen. Dat geldt ook bij hun spel. Soms komen ze naar begeleiders toe met ‘Ik verveel me!’ of ‘Ik heb me pijn gedaan!’ Maar ze mogen zich best vervelen, of zich een beetje pijn doen. Het is goed om te leren dat verveling of een beetje pijn niet het einde van de wereld betekenen. Even stil zitten en niks doen is goed voor ze. Een wondje verzorgen of laten verzorgen leert hen mede zorgzaam te zijn voor zichzelf en anderen en scherpt het oog voor hygiëne. Uit dergelijke ervaringen ontstaat vaak een veel richtingen uitwaaiend spel, dat kinderen zelf bedenken en waarvan ze op fantastische wijze leren voor het leven!*

1.2 Samenwerking ketenpartners

De Wijnberg profileert zich als autonome behandelschool met een zelfstandige onderwijsopdracht in het Full Service Centrum waarin nauw wordt samengewerkt met de Mutsaersstichting en – in een bredere context – met professioneel collegiale partners als onze collega's van de Aloysiusstichting. We werken volgens de KEC-formule waarin onderwijs- en zorgorganisaties samenwerken. Het Kennis- en Expertisecentrum de Donderberg in Roermond is in schooljaar 2015-2016 van start gegaan.

Deze KEC-ontwikkelingen vinden plaats in het licht van de regionale Passend Onderwijsontwikkeling, een ontwikkeling waaraan ook Onderwijsstichting de Wijnberg op actieve wijze haar steentje wil bijdragen. We investeren in profijtelijke ketens, waarin zowel intern als extern nauw wordt samengewerkt met professionele partners uit het reguliere als wel uit het speciaal onderwijs, ten dienste van het gewenste primaire proces van de kinderen uit onze en elkaars doelgroep. Wat de Wijnberg betreft staat de 'Een kind – een gezin - een plan'-gedachte centraal, alsook het realiseren van de beste onderwijs- en zorgarrangementen voor de beste prijs. Bij het tot stand komen van dit veiligheidsplan, is een actieve samenwerking gezocht met onze samenwerkingspartner de Mutsaersstichting, om kennis te delen en expertise uit te wisselen. Delen uit dit plan zijn afkomstig van de aanwezige documenten op het gebied van veiligheid, gezondheid en milieu van de Mutsaersstichting. Tevens zijn er protocollen opgesteld die voor beide organisaties gelden en worden bepaalde thema's zoals suicide, rouwverwerking, omgaan met seksualiteit en rookbeleid in gezamenlijkheid beschreven en in de dagelijkse werkpraktijk tot uitvoering gebracht.

1.3 Keurmerk veilige school

Het Keurmerk Veilige School biedt een complete certificering van alle noodzakelijke maatregelen om de fysieke veiligheid in schoolgebouwen te waarborgen. Het Keurmerk Veilige School is gebaseerd op onafhankelijke, objectieve en deskundige waarneming en wordt door het Nationaal Centrum voor Preventie (NCP) gedragen. Met het Keurmerk Veilige School beseffen alle betrokkenen -van bestuurders en leraren tot ouders en leerlingen- voortdurend het belang een fysiek veilig schoolgebouw. Immers, gemeenten en schoolbesturen tonen hiermee aan de veiligheid van mensen en gebouwen grote waarde te hechten. En voor leraren, ouders en kinderen is het keurmerk een extra basis voor veiligheid en geborgenheid. Het Keurmerk Veilige School biedt ook dankzij deze elementen een concrete aanpak en draagvlak om permanent de veiligheid van mensen en gebouwen optimaal te houden. In schooljaar 2013-2014 is dit Veiligheidsplan als basisconcept opgesteld, waarna het volgens het tijdspad geëvalueerd en bijgesteld is geworden. In schooljaar 2014-2015 werd het basisconcept aangepast naar een volwassen concept. In dat schooljaar behaalde de Wijnberg tevens het vignet gezonde school deelcertificaat fysieke veiligheid. Elk schooljaar is dit plan vervolgens aangescherpt en up-to-date gemaakt. In schooljaar 2017-2018 hebben we ondersteuningsaanbod voor het thema voeding ontvangen, waarna we medio 2018 in aanmerking komen om het deelcertificaat voeding te behalen.

1.4 Gedragscode, integriteitsbeleid en Klokkenluidersregeling

Om de sociale veiligheid bij de Wijnberg te bevorderen, wordt in elke unit een gedragscode met gedragsregels vastgelegd. Hierin staan afspraken beschreven die samen met de leerlingen zijn opgesteld. Bij de leerlingenpopulatie bij de Wijnberg is hier sterk de behoefte aan, maar ook de medewerkers en ouders werken graag binnen bepaalde kaders en structuren. Binnen de gedragsregels zijn afspraken gemaakt over omgang met elkaar, gebruik van internet op school, tablets (Ipads), laptops en mobiele telefonie (smartphone/Iphone). En ook over kledingstijl en taalgebruik in en buiten de klas. De gedragsregels worden visueel gemaakt door middel van pictogrammen. Getracht wordt om de regels te benaderen vanuit een positieve insteek, dus niet 'wij rennen niet door de school', maar juist 'wij lopen rustig door de school'.

Een gedragscode is een set afspraken die wordt gemaakt door en voor degenen die zich aan die afspraken moeten houden. Het gaat hier niet om gedragsregels die van bovenaf worden opgelegd en gehandhaafd, maar om een gezamenlijk afgesproken code over omgangsvormen. Hierbij is vooral het proces belangrijk, waarbij het gaat om een discussie over waarden, normen, omgangsvormen en grenzen. Bovendien is het van belang dat in de school een klimaat heerst, waarin leraren en leerlingen, zowel ten opzichte van elkaar als onderling, elkaar op een constructieve wijze aanspreken op ongewenst gedrag. Een samen opgestelde gedragscode helpt daarbij. In de gedragscode ligt het 'omgaan met elkaar' en de middelen die ons daarbij ter beschikking staan besloten.

Naleven van de regels: indien bepaalde gedragsregels niet worden nagekomen, wordt de betreffende

leerling, medewerker of ouder er direct op aangesproken. Alle medewerkers mogen elkaar hierop aanspreken. In eerste instantie wordt er een gesprek aangegaan waarbij aangegeven wordt waarom bepaalde regels bij de Wijnberg gelden. Bij herhaaldelijk niet nakomen van de regels en afspraken, kan een sanctie volgen. Dit toont aan dat de regels die bij de Wijnberg gelden, serieus genomen en nagekomen dienen te worden.

Middels pictogrammen van sclera.be worden de gedragsregels visueel gemaakt. De hele school hanteert hierin dezelfde pictogrammen.

Het integriteitsbeleid en de daaraan verbonden gedragscode heeft als doel dat medewerkers/representanten hun handelen binnen de specifieke context goed interpreteren, beoordelen en afwegen. De gedragscode geldt voor iedereen die optreedt namens de Wijnberg. Dus niet alleen voor medewerkers, leidinggevenden, directeur-bestuurder en Raad van Toezicht, maar ook voor bedrijven en instanties die werken in opdracht van de Wijnberg. Waar in dit document wordt gesproken van 'de medewerker', wordt dus tevens bedoeld op de 'representant' van de Wijnberg.

De betrouwbare medewerker

Bij de Wijnberg heeft het team een top5 opgesteld met betrekking tot de belangrijkste vaardigheden waar de betrouwbare medewerker over dient te beschikken. Deze ziet er als volgt uit:

- *Jij bent belangrijk. Ik wil dat je je welkom voelt. Ik sluit aan bij waar jij goed in bent. Ik help je bij wat moeilijk voor je is;*
- *Ik ondersteun jou met de kennis die ik heb. Ik wil je begrijpen. Dat doe ik door naar jou te kijken en te luisteren, door je vragen te stellen en met je te praten;*
- *Wij zoeken samen naar kansen. Je mag altijd opnieuw beginnen. Weet dat het gaat lukken;*
- *Ik help jou je wereld te begrijpen. Ik laat je zien wat we gaan doen, wanneer en waar we dat doen, waarom, hoe en met wie we dat doen;*
- *Wij leren van en met elkaar: jij en ik, samen, de grote en de kleine mensen van de Wijnberg met elkaar.*

De Wijnberg wil vooral een veilige school zijn, waar geen plaats / zo weinig mogelijk is voor (seksuele) intimidatie, agressie, geweld, discriminatie, vandalisme of diefstal. Van ieder die bij de school betrokken is, wordt verwacht dat hij of zij respect heeft voor de ander en diens eigendommen. Ook moet zorgvuldig worden omgegaan met de omgeving van de school. Dit houdt in dat ook leerlingen en ouders belangrijk zijn bij het tot stand komen van het veiligheidsbeleid. Hiermee wordt de Wijnberg ook van hen en voelt iedereen zich er veilig, prettig, gewaardeerd en zal de sociale binding toenemen. Deze binding weerhoudt leerlingen, ouders en ook medewerkers ervan om regels en normen te overtreden.

De integriteits- en gedragscode is bestemd voor:

- Medewerkers van de Wijnberg;
- Leerlingen van de Wijnberg;
- Ouders/verzorgers van de leerlingen bij de Wijnberg;
- Andere personen die in opdracht van de Wijnberg werkzaam zijn, zoals bijvoorbeeld gastdocenten, mensen uit de flexibele schil, vrijwilligers (waaronder ouders) en vervangers en stagiaires;

- *Externen zoals bijvoorbeeld medewerkers van het Full Service Centrum en taxichauffeurs. Deze bepaling voor genoemde functionarissen geldt wanneer zij zich binnen de school begeven;*
- *Bezoekers van de school, inclusief ongewenst bezoek;*
- *Kortom: voor iedereen die op enigerlei wijze betrokken is bij de school.*

De vastgestelde integriteits- en gedragscode moet het mogelijk maken dat de betrokkenen elkaar kunnen aanspreken op de naleving van de afspraken. En dat aan ouders kan worden uitgelegd hoe de Wijnbergmedewerkers omgaan met de aan hen toevertrouwde kinderen. De gedragscode heeft een preventieve werking. Daarnaast wordt gewerkt met bepaalde (gedrags)protocollen die toegankelijk zijn voor Wijnbergmedewerkers na inloggen via het Wijnbergintranet. In deze protocollen wordt beschreven op welke manier er preventief gewerkt wordt en op welke manier er gehandeld wordt bij overtreding van de afspraken. Zie verderop in dit plan bij 4.3 en 5.3 en lees daarin meer over het werken met protocollen.

De 10 Gouden regels

Alle medewerkers:

1. *Kunnen bij elkaar terecht (delen met elkaar successen en bespreken met elkaar wat nog lastig is)*
2. *Mogen fouten maken, als men er maar op reflecteert en handelen bijstelt;*
3. *Geven gezamenlijk verantwoordelijkheid vorm op het niveau van het kind, het team en de organisatieontwikkeling;*
4. *Communiceren professioneel;*
5. *Denken steeds: wat heeft de ander aan informatie nodig om zijn/ haar werk te kunnen doen.*
6. *Bewaken dat alle veranderingsprocessen uiteindelijk ten goede komen aan de ontwikkeling van kinderen;*
7. *Dragen bij aan een onderling goede sfeer;*
8. *Zijn elkaars critical friends (feedback / ondersteuning etc.);*
9. *Dragen bij aan de continue ontwikkeling en profilering van de Wijnberg;*
10. *Kennen en respecteren elkaars professionele rollen en taken.*

De gouden regels voor ouders/verzorgers van onze leerlingen:

- Houdt u aan de Wijnbergafspraken die ook voor de leerlingen gelden.
- Benader uw kind, andere kinderen, de leraar en andere ouders positief.
- Bewaar de rust in het schoolgebouw en er buiten.
- Maak een afspraak met de leraar als u iets wilt bespreken.
- Uit mogelijke ontevredenheid naar de leraar of de directie door er rustig over te praten.

Klokkenluidersregeling

De regeling inzake het omgaan met een vermoeden van een misstand binnen de Wijnberg Onderwijsexpertise SO-VSO, geeft een heldere beschrijving van de procedure die gevolgd moet worden wanneer een - op redelijke gronden gebaseerd - vermoeden van een misstand bestaat. Deze regeling valt binnen de wet Huis voor klokkenluiders. Deze wet regelt de mogelijkheden en bescherming van werknemers die een misstand willen melden. De klokkenluiderswet geldt voor werknemers en werkgevers. Volgens de wet is een werkgever niet alleen iemand die mensen in loondienst heeft. Iedereen die arbeid laat verrichten of heeft laten verrichten is werkgever. Een werknemer is iemand die nu arbeid verricht of in het verleden heeft verricht, bijvoorbeeld voor het pensioen of in een vorige baan. Een werknemer kan een melding doen als hij denkt dat er iets mis is in de organisatie waar hij werkt of heeft gewerkt. Hij kan ook een melding doen over een organisatie waarmee hij in aanraking is gekomen via zijn werk. De melder moet dan wel zelf iets weten of bemerkt hebben. Iets melden op basis van geruchten of verhalen van anderen, kan niet.

De werkgever mag de werknemer niet benadelen omdat hij een melding gedaan heeft. De werknemer moet de melding wel op de juiste manier gedaan hebben. Daar gaat deze regeling over, want de wet gaat ervan uit de melding in eerste instantie intern wordt gedaan. De organisatie moet in de gelegenheid worden gesteld om zelf orde op zaken te stellen. In bepaalde gevallen biedt de regeling echter de mogelijkheid om extern melding te doen. In gevallen waarin in redelijkheid niet verwacht kan worden dat de interne procedure doorlopen wordt, kan (direct) melding worden gedaan bij een onafhankelijk externe derde.

De regeling biedt duidelijkheid over zorgvuldigheidseisen en biedt de betrokkene bescherming tegen benadeling. De regeling brengt hiermee tot uitdrukking dat het (intern) melden van een misstand gezien wordt als een bijdrage aan het verbeteren van het functioneren van de organisatie en dat de

melding serieus zal worden onderzocht. De onderhavige regeling is niet bedoeld voor persoonlijke klachten van betrokkenen en moet onderscheiden worden van de Klachtenregeling

1.5 Risicomonitor primair onderwijs

Met enkel een goed veiligheidsplan binnen de Wijnberg red je het niet. Ook de communicatie naar medewerkers, leerlingen en ouders/verzorgers is van groot belang. Professionalisering en scholing van medewerkers en het thema veiligheid structureel een plek geven binnen het onderwijs & zorg aanbod is van belang. Als Onderwijsexpertise is de Wijnberg niet verplicht om veiligheidsrisico's te inventariseren. Wat wij willen bereiken is kwaliteit van het onderwijs, waarbinnen veiligheid en gezondheid van medewerkers, leerlingen en ouders/verzorgers een centrale plaats inneemt. De Wijnberg benut de Risicomonitor om de risico's beter in kaart te kunnen brengen en hierop acties te kunnen ondernemen. Risico's worden in beeld gebracht, aangepakt en geëvalueerd.

Zie voor nadere informatie de documenten: 'De takken van de bomen – visie op risicobeleid Full Service Centrum' en 'Plan van aanpak risicofactoren onderwijsexpertise de Wijnberg'. Deze documenten zijn in te zien via het secretariaat van de Wijnberg.

1.6 Vertrouwenspersoon

Indien er met onze leerlingen of medewerkers problemen zijn die duidelijk met het onderwijsdeel te maken hebben dan is het natuurlijk het beste wanneer dat ook op de Wijnberg met de leraar of unitregisseur besproken wordt. Mocht de desbetreffende medewerker, ouder of leerling er samen met de unitregisseur niet uitkomen, dan kan contact opgenomen worden met de locatieleider vanuit het integraal managementteam. Indien er ook hier niets uitkomt of men ontevreden blijft, kan er contact opgenomen worden met de vertrouwenspersoon.

De vertrouwenspersoon is het aanspreekpunt voor de ouder en leerling die slachtoffer is van ongewenste omgangsvormen (pesten, agressie, discriminatie, seksuele intimidatie) of die een vermoeden van een misstand of een integriteitsschending (klokkenluidersregeling) wil melden. Daarnaast kan de vertrouwenspersoon ondersteunen/bemiddelen bij de afhandeling van een klacht. De vertrouwenspersoon bij de Wijnberg is dhr. Peter Clark. Hij is bereikbaar via het Buro Vertrouwenspersonen op telefoonnummer 058-7440022.

Hij wordt in de schoolgids en op de website benoemd. Zie ook: www.burovertrouwenspersonen.nl en <https://www.burovertrouwenspersonen.nl/peter-clark.php>

1.7 Veiligheidscoördinator - preventiemedewerker

De veiligheidscoördinator - preventiemedewerker is de contactpersoon van de school voor het brede beleid van veiligheid in en buiten de school. Deze coördinator is het aanspreekpunt voor medewerkers, leerlingen en ouders/verzorgers en ook voor de politie, overige scholen, samenwerkingspartners en bezoekers van het terrein. De coördinator kan op afroep ingezet worden als neutrale positie bij (CCL)besprekingen en oplossingen bij onder andere conflicten tijdens bijvoorbeeld een unitoverleg. Zij ziet erop toe dat het plan van aanpak voor het veiligheidsbeleid wordt uitgevoerd, de regels en afspraken worden nageleefd en geëvalueerd. De veiligheidscoördinator bij de Wijnberg is mw. Bregje Salemans.

Tot de basistaken van de veiligheidscoördinator behoren onder meer:

- Opstellen en actualiseren van het veiligheidsplan;
- In gesprek gaan over arbomaatregelen;
- Opstellen risico-inventarisatie en –evaluatie;
- Opstellen en actualiseren van het beleid;
- Inventariseren van de veiligheidsbeleving binnen de school;
- Opstellen van calamiteitendraaiboek;
- Registreren van ongelukken en incidenten;
- Opstellen van regels voor het sociale verkeer op school;
- Veiligheidsonderwerpen agenderen zoals: cyberpesten, mondige en/of agressieve ouders;
- Het opstellen van veiligheidsverslagen en -protocollen;
- Organiseren van voorlichtingsbijeenkomsten;
- Overleggen met partners in de veiligheidsketen intern en extern;
- Netwerken met collega-veiligheidscoördinatoren.

1.8 Klachtenprocedure

Het bestuur van Onderwijsexpertise de Wijnberg SO - VSO heeft zich aangesloten bij de Regionale

Klachtencommissie van de VBKO. Bij klachten of ontevredenheden nemen ouders in eerste instantie contact op met de leraar van hun kind. Als ontevredenheid blijft ontstaan, kan de ouder zich richten tot de unitregisseur of het integraal managementteam. Vindt men hier geen bevredigende oplossing voor het probleem, dan kunnen ouders een klacht indienen bij de onafhankelijke klachtencommissie, al dan niet in overleg met de vertrouwenspersoon van de school. Het reglement van de klachtencommissie is opgenomen als bijlage bij het schoolplan en ligt dus op school ter inzage. De samenstelling van de klachtencommissie is wisselend, hierin zitten personen die geen relatie met de school hebben.

Overall waar mensen met elkaar omgaan en werken kunnen zich wel eens situaties voordoen die als onprettig of onaangenaam worden ervaren. Dit kan ook in school gebeuren. Mocht dit onverhoopt gebeuren dan kunt u op de volgende wijze uw vraag, klacht, zorg of ongenoegen kenbaar maken:

- *Ten eerste raden wij u aan uw klacht voor te leggen aan diegene op wie uw klacht betrekking heeft;*
- *Ten tweede kunt u contact opnemen met het integraal managementteam, indien u meent dat uw klacht niet naar tevredenheid behandeld wordt. U kunt zich ook tot de directeur richten, indien u zich niet tot de persoon (als hierboven genoemd) kunt richten. Tel: 077 - 3217650;*
- *Ten derde kunt u, indien u van mening bent dat uw klacht niet op bevredigende wijze is behandeld of afgehandeld, een officiële klacht indienen bij het schoolbestuur.*

Het adres is:

Onderwijsstichting de Wijnberg
Postbus 242, 5900 AE Venlo
Op de envelop vermelden 'persoonlijk'.

De voorzitter van het bestuur zorgt ervoor, dat u door de vertrouwenspersoon wordt teruggebeld.

Indien u geen gebruik wenst te maken van de bovengenoemde mogelijkheid, dan kunt u contact opnemen met het onafhankelijke Bureau geschillen-, bezwaren- en klachtencommissies katholiek onderwijs.

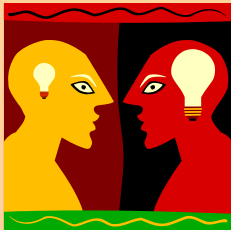
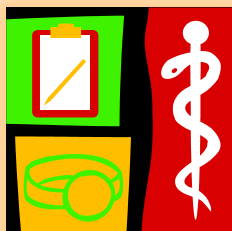
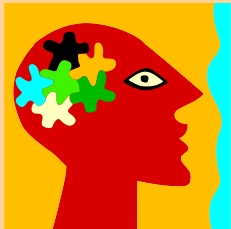
Klachtencommissie voor het katholiek onderwijs:

Postbus 82324, 2508 EH Den Haag
Tel. 070-3925508 Fax. 070-3020836
Website: www.geschillencies-klachtencies.nl

1.9 Mediawijsheid

Wij willen als Onderwijsexpertise dat onze leerlingen leren in schriftelijke en digitale bronnen informatie te zoeken, te ordenen en te beoordelen op waarde voor hem/haarzelf en anderen. Het gebruik van het internet en e-mail - op ipads, digiborden, computers, laptops en mobiele telefoons - als informatie- en communicatiemiddel is een faciliteit die leerlingen onder de knie moeten krijgen. Deze middelen zijn een afspiegeling van de maatschappij: net als in de maatschappij moeten leerlingen leren wat goed is en wat niet goed is - wat kan en wat niet kan. Leerlingen worden daarom gewezen op omgangsvormen en het gebruik van deze informatie- en communicatiemiddelen. De Wijnberg stelt regels op, samen met de leerlingen en de leerlingenraad, om ongewenst en onverantwoord gedrag ten aanzien van gebruik van digitale middelen, zoveel mogelijk te voorkomen, zonder leerlingen alle verantwoordelijkheid uit handen te nemen. In schooljaar 2013-2014 is een werkgroep, bestaande uit medewerkers en externe experts, actief aan de slag gegaan met betrekking tot de inrichting van een nieuw digitaal proces genaamd 'de digitale Wijnberg'. Er is in at schooljaar een nieuwe website ontwikkeld. Het schooljaar 2014-2015 is deze werkgroep verder gegaan met het aanscherpen en kwalitatief versterken van de website en het ontwikkelen van een intranet met een informatief en sociaal deel. In schooljaar 2015-2016 werd het nieuwe intranet in gebruik genomen. In schooljaar 2016-2017 is de website en het intranet actief benut. In schooljaar 2017-2018 zullen we bekijken hoe we het gebruik van voornamelijk het intranet verder kunnen aanscherpen.

Hoofdstuk 2. Veiligheid, gezondheid en beleid

Burgerschap Actief burgerschap Sociale integratie Deelnemen aan samenleving Diversiteit, acceptatie, tolerantie Methode KIES VSO Thema's en projecten SO	Ontwikkelingslijn Kerndoel sociaal gedrag Kerndoel zelfbeeld Puntjes van de Week Tussendoelen en Einddoelen Leskisten Preventie en Interventie training
Hygiëne en persoonlijke verzorging Thema's in de klas Aandacht voor verzorging en voeding Reiniging en schoonmaak Verzorgende handelingen Gezondheidsonderzoek Bewegen en sporten Roken en genotmiddelen Seksualiteit	Psycho-educatief fundament Prachtig, ecologisch, lieflijk natuurlijk 'mensenpark' Visie Strategie Directe leefomgeving Full Service niveau
Gezondheidseducatie Lichamelijke gezondheid Psychische gezondheid Sociaal welbevinden Kennis en inzicht Attitudes en vaardigheden Voeding	Weerbaarheid Welbevinden Intimidatie, geweld, agressie Pesten Grenzen aangeven Rots en Water Voor jezelf opkomen Steun zoeken Zelfreflectie

Voeding

Tien uurtje
Lunch – overblijven
Traktaties
Kooklessen
Medewerkers

2.1 Psycho-educatief fundament

De kinderen die verblijven in ons Full Service Centrum kunnen gebruik maken van een prachtig, ecologisch, lijfelijk natuurlijk 'mensenpark', dat met al zijn uitdagingen, schoonheid en mogelijkheden tot hun beschikking staat. Ons veilige en ruimtelijk aangelegde 'mensenpark' is al een lange reeks van jaren 'risicovrij'. Dat is op zich geen verdienste! Hier ligt echter wel een goed doordachte visie, strategie en psycho-educatief fundament aan ten grondslag.

Dat fundament bestaat uit 5 belangrijke aspecten:

- *Infrastructurele maatregelen;*
- *Wij trainen medewerkers in risicotaxatie;*
- *Wij leren kinderen om in een zogenoemd 7-stappenprogramma veilig om te gaan met hun directe leefomgeving en de risico's die zich in hun directe leefomgeving voordoen;*
- *Op basis van een krachtige pedagogische visie;*
- *En op basis van een goed werkend protocol in het kader van risicomanagement dat opgesteld is ten behoeve van De Mutsaersstichting en de Wijnberg, maar ook ten behoeve van de gebruikers van ons Full Service Centrum.*

Zie voor andere informatie het document 'De Takken van de Bomen – visie op risicobeleid Full Service Centrum' welke in te zien is via het secretariaat van de Wijnberg.

2.2 Burgerschap

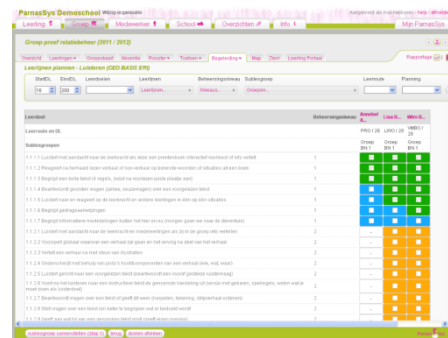
Scholen zijn per 1 februari 2006 wettelijk verplicht aandacht te besteden aan actief burgerschap en sociale integratie. Actief burgerschap is het kunnen en willen deelnemen aan de samenleving. Burgerschap gaat over diversiteit, acceptatie en tolerantie. Het vraagt ook reflectie op het eigen handelen, een respectvolle houding en een bijdrage aan de zorg voor je omgeving. Met name op het microniveau van burgerschap komt de schoolveiligheid om de hoek. Belangrijke onderwerpen in dit verband zijn: omgangs- en gedragsregels, mediation, discriminatie, racisme en extremisme. Binnen het SO komt dit thema aan bod in de thematische lessen. Bij het VSO wordt gebruik gemaakt van de methode Kies van uitgeverij Deviant.

2.3 Ontwikkelingslijn sociaal emotionele ontwikkeling

Binnen onze Onderwijsexpertise wordt veel waarde gehecht aan het sociaal-emotioneel functioneren van onze leerlingen. Een leerlijn/ontwikkelingslijn is een opbouw van realistische tussendoelen, passend bij de leeftijd van leerlingen, die elkaar logisch opvolgen en leiden naar een einddoel. Leerlijnen beschrijven de inhoud van de doelen van de verschillende niveaus.

In de fase vooraf werd breed onderzoek gedaan waarbij diverse medewerkers betrokken zijn. Er is bekeken hoe de verbinding gelegd kan worden vanuit de leerlijn naar de gedragsclassificatie en het fasemodel vanuit het Full Service Centrum, in hoeverre de leerlijn past het Leerlingvolgsysteem van zowel SO als VSO en welke onderdelen binnen de leerlijn passend zijn voor onze doelgroep van 4 tot 18 jaar. Eerder werkten we reeds met de 'Puntjes van de week' die opgesteld zijn vanuit deze zelfde leerlijn. Oftewel, de leerlijn was niet geheel onbekend bij onze medewerkers en leerlingen.

We hebben uiteindelijk de keuze gemaakt om de leerlijn sociaal-emotionele ontwikkeling vanuit het CED te gebruiken. De thema's vanuit deze leerlijn zijn op verschillende niveaus ingedeeld, waaraan concrete werkdoelen gekoppeld zijn.

SO	VSO
Leren leren - Taakaanpak - Uitgestelde aandacht / hulp vragen - Zelfstandig (door)werken - Samenwerken - Reflectie op het werk Zelfbeeld - Jezelf presenteren - Een keuze maken - Opkomen voor jezelf Sociaal gedrag - Ervaringen delen - Aardig doen - Omgaan met ruzie	Sociaal emotionele ontwikkeling - Betrokkenheid - Welbevinden - Sociaal initiatief - Sociale flexibiliteit - Sociale autonomie - Impulsbeheersing - Inlevingsvermogen Leren leren: - Ervaringen delen - Computer/tablet/smartphone gebruiken - Televisie/DVD gebruiken - Relevante informatie zoeken en gebruiken - Alfabet gebruiken Leren taken uitvoeren - Opkomen voor jezelf Leren functioneren in sociale situaties - Omgaan met gevoelens - Respectvol en verantwoordelijk omgaan met anderen - Omgaan met je mogelijkheden/beperkingen - Omgaan met conflicten

De leerlijnen voor zowel SO als VSO zijn inmiddels aan ons Leerlingvolgsysteem gehangen. Bij het opstellen van elk ontwikkelingsprofiel en bijbehorend ontwikkelingsperspectief worden de doelen vanuit de leerlijn SEO opgenomen. Iedere medewerker heeft zich verdiept in de leerlijn en laat in voorbereiding en planning terugzien hoe er binnen de unit en klas mee gewerkt wordt. De doelen vanuit de leerlijn SEO zijn onderwerp van gesprek met leerlingen, ouders/verzorgers, interne besprekingen en met zorgpartners. Jaarlijks wordt het gebruik van deze leerlijn met onze medewerkers geëvalueerd en worden bijstellingen gedaan.

Puntjes van de week

Bij de Wijnberg wordt gewerkt met de 'Puntjes van de week' om de ontwikkelingslijn sociaal emotionele vaardigheid aan te leren bij onze leerlingen. Iedere week staat er een gedragsregel centraal. Deze wordt middels verschillende werkvormen getraind en ingeoeft. Gedurende een schooljaar komen alle regels aan bod en worden deze regelmatig herhaald.

Op de Wijnberg, 't is echt waar, luisteren wij naar elkaar.

Het is niet oneven, elkaar een compliment te geven.

	Op de Wijnberg, 't is echt waar, helpen wij elkaar.
	Ik let op mijn eigen gedrag omdat ik weet wat wel en niet mag!
	Ik gun een ander kind, wat ik zelf ook fijn vind.
	Samen praten dat is fijn, als het lieve woorden zijn.
	Even praten na een ruzie is fijn, dan kunnen wij weer vrienden zijn.
	Als iemand zegt STOP, dan houd ik op!
	Lukt het niet, kom dan snel, want dan helpen wij jou wel.
	Ik houd mijn mond, als er niets aardigs uitkomt.
	Zeg geen NEE maar: speel jij ook met ons mee?
	Wil je iets vertellen, steek dan hop, eerst een stille vinger op.
	Als ik je aankijk als je praat, begrijp ik beter waar het over gaat.
	Een andere mening is oké, je doet evengoed met ons mee!

Wij hechten veel waarde aan het ontwikkelen van deze sociale competenties bij onze leerlingen. Positief gedrag bij onze leerlingen bevordert namelijk de veiligheid binnen de school. Met de term 'sociale competenties' bedoelen we dat elke leerling en medewerker bewust en verantwoordelijk omgaat met zichzelf, de ander en de omgeving. Dit vereist bepaalde vaardigheden, houdingen, attitude, kennis en reflectie.

Leskisten

Het team van de Wijnberg heeft de afgelopen jaren leskisten ontworpen met daarin opgenomen lesprogramma's rondom bepaalde thema's binnen het domein sociale veiligheid. Ook gebruiken we bestaande leskisten, zoals de themakist 'Een doos vol gevoelens'. De leskisten die specifiek ontworpen zijn voor de Wijnberg en afgestemd zijn op deze doelgroep zijn: rouwverwerking, sociaal-emotionele ontwikkeling, voeding, social media en seksuele ontwikkeling.

Preventie en interventie training

Binnen de Wijnberg wordt gewerkt met het protocol 'Zorgvuldig handelen bij conflicten'. Het doel van dit protocol is om een eenduidige lijn te verkrijgen waarop gehandeld wordt in conflictsituaties en informatie naar ouders/verzorgers toe. Het Kwaliteitsteam Services heeft onlangs dit protocol geëvalueerd en aangepast aan de huidige situatie.

We gaan er vanuit dat:

- *Onze leerlingen een geïntegreerd onderwijs- zorg aanbod krijgen, waarbij één kind- een gezin – een plan voorop staat (we kijken door een specialistische bril);*
- *Veel van de aan onze zorg toevertrouwde leerlingen behoefte hebben aan rust, regelmaat, duidelijkheid, structuur en een betrouwbare volwassene in de school;*
- *Onze leerlingen, met hun gediagnosticeerde beperkingen, moeten leren om zich van hun mogelijkheden en talenten bewust te worden. Tijdens deze 'leerweg' kunnen er conflicten ontstaan. Op momenten dat*

conflicten ontstaan zal er door de volwassene gehandeld moeten worden , voornamelijk verbaal, maar indien nodig, ook fysiek;

- *Soms kan bescherming van leerlingen nodig zijn tegen externaliserend gedrag van een andere leerling.*
- *Als we fysiek in moeten grijpen, proberen we dat zoveel mogelijk te doen zonder dat de relatie met de leerling en/of de ouders onder druk komt te staan.*

Geen enkele leerling is hetzelfde. Hierdoor is het bijzonder moeilijk om een volstrekt eenduidig pakket van handelingen voor alle leerlingen te omschrijven. Bij onze manier van handelen (integraal onderwijs – zorg) hanteren we de niveaus van agressie vanuit de PAC training (preventief-actief-curatief) als leidraad. Hiervoor is een document ontwikkeld dat binnen het Full Service Centrum gehanteerd wordt en welke via het Wijnbergintranet in te zien is.

2.4 Hygiëne en persoonlijke verzorging

Bij de Wijnberg hechten wij veel waarde aan persoonlijke verzorging van onze leerlingen. In de klassen en units wordt hier aandacht aan besteed in de vorm van thema's, zoals 'ik en mijn lijf'. In de klas wordt er samen met de kinderen geleerd hoe je jezelf het beste kunt wassen en verzorgen (lichaam en gebit).

Naast de aandacht binnen de klas aan gezondheid en hygiëne, is het tevens van belang dat toiletten en kranen zorgvuldig gereinigd worden. Zo zijn de juiste voorzieningen binnen de units aanwezig; toiletten en kranen op kindhoogte, vloeibare zeep en papieren handdoekjes. Aan de kinderen wordt na een toiletbezoek en voor het eten gevraagd of ze hun handen gewassen hebben. Bij de toiletten zelf hangt hiervoor een pictogram op.

Hoofdluis

Er is binnen elke unit een aanspreekpunt bij luizenproblemen. Deze persoon is op de hoogte van het protocol en de te nemen stappen en acties. Bij hardnekkige problemen die zich blijven voortdoen, doen wij een beroep op de verpleegkundige van de GGD die vervolgens een huisbezoek plant bij de ouders van het betreffende kind. Bij de Wijnberg hanteren we het luizenprotocol, welke via het intranet op te vragen is.

Verzorgende en medische handelingen

De kinderarts en de verpleegkundigen van het Full Service Centrum zijn dagelijks bereikbaar voor vragen omtrent verzorging, hygiëne en verzorgende of medische handelingen. Zij ondersteunen binnen de school bij vragen, geven informatie en presentatie over bijvoorbeeld bijwerkingen van medicatie en verzorgingen trainingen voor leerlingen die tijdens schooltijd verzorging nodig hebben. Bij de Wijnberg hanteren we het medicatieprotocol, welke samen met de verpleegkundige en kinderarts van het Full Service Centrum is opgesteld en jaarlijks wordt geëvalueerd en eventueel bijgesteld. Dit protocol is toegevoegd aan ons intranet.

Gezondheidsonderzoek GGD

Kinderen van 0 tot 19 jaar worden in Nederland regelmatig onderzocht. In de leeftijd van 0 tot 4 jaar gebeurt dit op het consultatiebureau, vanaf 4 jaar worden de kinderen gezien door een jeugdverpleegkundige of jeugdarts van de sector jeugdgezondheidszorg van de GGD. Doel hiervan is om (dreigende) problemen in de ontwikkeling van de schoolgaande jeugd zo vroeg mogelijk te ontdekken, hierover te adviseren en waar nodig te verwijzen naar de juiste vorm van hulpverlening. Bij problemen die zich blijven voortdoen, bepaalde signalen omtrent de gezondheid bij een leerling of vragen vanuit de medewerkers, fungeren twee verpleegkundigen van de GGD als aanspreekpunt. Jaarlijks vindt er een evaluatiebespreking plaats tussen de verpleegkundigen van de GGD en aandachtsfunctionaris van de Wijnberg omtrent deze samenwerking.

2.5 Gezondheidseducatie

Gezondheid is een breed begrip en bevat meer dan enkel de lichamelijke gezondheid van onze leerlingen. Ook het sociaal welbevinden en de psychische gezondheid is van belang.

Gezondheidseducatie houdt voor ons in dat onze leerlingen inzicht krijgen, kennis vergaren, vaardigheden en attitudes bijgebracht krijgen met betrekking tot het brede begrip gezondheid. Het doel daarbij is om onze leerlingen over hun eigen gezondheid en ook die van een ander, keuzes kunnen maken, besluiten kunnen nemen en ernaar leren handelen.

Wij vinden het van belang dat onze leerlingen leren omgaan met voeding; wat is gezond en minder gezond, veilig buiten spelen in de zon en sneeuw, insmeren met zonnebrandcrème, aangepaste kleding voor elk seizoen. De thema's hebben deels hun vaste plek op het jaarrooster, maar ook voor

een deel geen vaste plek, daar wij bekijken welke thema wanneer aanspreekt en bij hun beleving speelt. Binnen het VSO wordt aandacht besteed aan relaties, milieu, gezonde voeding, medicijngebruik, relaties, roken, genotmiddelen en seksualiteit in het kader van gezondheidseducatie. Binnen het SO worden thema's behandeld als; gezonde voeding, bewegen, het gebit, verkeersveiligheid, mijn lijf, vriendjes en vriendinnetjes, familie, afvalscheiding.

2.6 Voeding

Gezonde voeding draagt bij aan een goede ontwikkeling van kinderen. In het kader van de Gezonde Wijnberg (landelijk de Gezonde School) hanteren we bepaalde richtlijnen tijdens de kleine ochtend pauze en de lunchpauze. Aangezien de ouder/verzorgers in de meeste gevallen het eten of drinken meegeven, vragen we hun begrip en ondersteuning. Dat doen we middels nieuwsbrieven, schoolgids, nieuwsberichten op de website en nieuwsberichten verstuurd via de post.

Kinderen die vanuit de behandeling naar de Wijnberg komen, krijgen het eten en drinken mee vanuit de leefgroep. De Mutsaersstichting hanteert hierin dezelfde afspraken als de Wijnberg.

Mocht een leerling in overleg met de arts een bepaald dieet volgen, dan kan er in overleg met school in deze gevallen afgeweken worden van dit beleid.

Eten in de ochtendpauze

Dit pauzemoment vindt meestal plaats rond 10 uur. In de klas is er de mogelijkheid om fruit of groente te eten. Deze pauze duurt zo'n vijf tot tien minuten. De ouders wordt gevraagd iets klein en gezonds mee te geven om tijdens deze pauze op te eten. Drinken (kraanwater) en bekertjes is bij de Wijnberg aanwezig.

Eten tijdens de lunchpauze

De lunchpauze vindt tussen de middag plaats, tussen 12.30 en 13.30 uur. De leerlingen eten in een klas waar toezicht is en gaan daarna meestal even naar buiten. Aan ouders wordt gevraagd te zorgen voor een gezonde lunch bestaande uit boterhammen of yoghurt zonder suikers.

Drinken

Kinderen drinken tijdens de ochtendpauze en de lunch dranken zonder toegevoegde suikers. We vragen ouders geen limonade, frisdranken, sportdranken en vruchtensappen mee te geven omdat ze erg veel suiker bevatten.

Traktaties

Wanneer een leerling jarig is wordt dit uiteraard bij de Wijnberg gevierd. Een jaartje ouder worden is altijd weer een feest en het jarige kind staat die dag dan ook centraal. Bij de Wijnberg mag getrakteerd worden in de vorm van tastbare of gezonde traktaties. Elke klas viert de verjaardag op een passende manier, afhankelijk van de leeftijd van het kind en de samenstelling van de klas. We adviseren ouders/verzorgers om zo gezond mogelijk te trakteren. De gezonde traktaties mogen op school opgegeten worden, de overige traktaties worden mee naar huis gegeven. We hebben ouders via een nieuwsbrief geattendeerd op de website gezondtrakteren.nl waar ze inspiratie kunnen opdoen voor een gezonde traktatie.

Feesten en vieringen

Bij een aantal feesten of vieringen wordt in de klas iets gegeten dat te maken heeft met een bepaalde feestdag of activiteit. Denk daarbij bijvoorbeeld aan eieren met Pasen of een kerstbrood bij het Kerstontbijt. We proberen deze etenswaren zoveel mogelijk in het teken van de Gezonde Wijnberg te stellen.

Kooklessen

Bij de Wijnberg worden kooklessen gegeven, voornamelijk in de midden- en bovenbouw van het SO en in het voortgezet speciaal onderwijs (VSO). Bij deze lessen ligt de nadruk op gericht inkopen doen, het goed volgen van recepten om voedsel te bereiden. Uiteraard wordt hetgeen wat bereid wordt ook geproefd en mag dit opgegeten worden. Ook deze lessen staan zoveel mogelijk in het teken van de Gezonde Wijnberg.

Medewerkers

Onze medewerkers geven in alles het goede voorbeeld, dus ook tijdens de eet- en drinkmomenten in de klas. Voor onze medewerkers gelden dezelfde voedings- en drinkafspraken als voor onze leerlingen.

Toezicht op beleid

Bij niet toegestaan eten of drinken, worden ouders/verzorgers gebeld met de vraag te letten op het gezonde school beleid. Er wordt geadviseerd gezond eten mee te nemen. Er wordt benoemd wat hieronder verstaan wordt en doorverwezen naar de website en schoolgids.

Als het gesprek met ouders/verzorgers niet voldoende verbetering oplevert, gaat de leerkracht en/of unitregisseur in gesprek met de ouders/verzorgers.

Niet toegestane traktaties worden wel uitgedeeld, maar niet op school opgegeten. Ze gaan in de tas mee naar huis.

Overige pijlers

- Elk schooljaar besteden we aandacht aan gezonde voeding in onze lessen. Hiervoor gebruiken wij het officiële Smaaklessen pakket.
- Via de Mutsaersstichting worden kinderen en jongeren onderzocht door een kinderarts of verpleegkundige.
- Via de Mutsaersstichting worden de ouders met kinderen die onder- of overgewicht hebben gescreend en begeleid. De Mutsaersstichting heeft onder andere de module eetstoornissen opgenomen in het zorgaanbod.
- We houden ouders betrokken door regelmatig een bericht over gezonde voeding via de website aan bod te laten komen.
- Op onze school is altijd voor iedereen – kind/jongere en medewerker en bezoeker - kraanwater beschikbaar.
- Onze leerlingen hebben allemaal een plastic bekertje dat gebruikt wordt in de klas tijdens de drinkmomenten.
- Deze bekertjes worden meerdere keren per dag in de vaatwasser gereinigd.
- Gezien de veiligheid van onze leerlingen, mogen zij alleen onder begeleiding in de keuken of het praktijklokaal komen.

2.7 Weerbaarheid

Weerbare leerlingen en medewerkers zijn minder kwetsbaar voor allerlei vormen van intimidatie, agressie, geweld en pesterijen. Weerbare kinderen kunnen hun grenzen beter aangeven, durven voor zichzelf op te komen en ook steun te zoeken wanneer dit nodig is. Binnen het Full Service Centrum worden lessen weerbaarheid gegeven aan zowel medewerkers als leerlingen en hun ouders.

Weerbaarheidslessen en -programma's passen daarom binnen het sociale veiligheidsbeleid van de Wijnberg als een concreet preventie-instrument.

Wij proberen bij onze leerlingen hun weerbaarheid te vergoten door onder andere:

- *Te vertellen wat hij/zij goed doet;*
- *Complimentjes te geven;*
- *Aan te geven waar hij/zij goed in is, waar zijn/haar talenten liggen;*
- *Te stimuleren om te vertellen over zijn/haar gevoelens;*
- *Vertrouwen te geven in wat hij/zij allemaal kan;*
- *Goed te luisteren naar het kind;*
- *Aan te moedigen om zelf naar oplossingen te zoeken;*
- *Voor te bereiden om nieuwe dingen en activiteiten;*
- *Uit te leggen wat er gaat gebeuren om het kind op zijn gemak te stellen;*
- *Het kind te prijzen als het samenspeelt met anderen.*

Rots en Water

Het Rots & Water-programma is een weerbaarheidsprogramma voor primair en voortgezet onderwijs waarbij fysieke, mentale en sociale vaardigheden worden ontwikkeld. In het Rots & Water-programma wordt weerbaarheid binnen een breder pedagogisch perspectief geplaatst, waarbinnen de thema's solidariteit, innerlijke kracht en richting een centrale rol kunnen vervullen. In groepsgesprekken is er ruimte voor zelfreflectie en het maken van korte opdrachten.

2.8 Pesten

In juli 2015 is de richtlijn Pesten bij de Wijnberg opgesteld en met het gehele team gedeeld. Deze richtlijn Pesten is gericht op de preventie, signalering, diagnostiek, begeleiding, behandeling en verwijzing bij pesten. De richtlijn richt zich zowel op kinderen en jongeren die gepest worden als op de kinderen en jongeren die pesten in de leeftijd van 4-18 jaar. We streven ernaar via samenwerking met

diverse partijen het probleem van het pestgedrag van kinderen en jongeren aan te pakken en daarmee het geluk, de veiligheid, welzijn en welbevinden van de leerlingen te verbeteren. We maken hierbij onderscheid tussen de volgende vormen van pesten:

- Direct pesten – ook wel fysiek en verbaal pesten genoemd
Dit zijn openlijke aanvallen op het slachtoffer, zoals slaan, uitschelden, obscene gebaren maken, seksueel getinte opmerkingen roepen, eigendommen afpakken of beschadigen, uitlachen, fysieke of verbale intimidatie, en ‘grapjes’ met het slachtoffer uithalen.
- Indirect pesten – ook wel relationeel pesten genoemd
Dit zijn aanvallen in de vorm van sociale isolatie, zoals bewust buiten de groep sluiten, roddelen, negeren, persoon voor schut zetten of beledigen, afpersing en voortdurend kritiek uitoefenen.
- Cyberpesten/Digipesten – ook wel digitaal pesten genoemd
Dit gebeurt via de computer of de (mobiele) telefoon, zoals negatieve berichten rondsturen over een persoon, per sms of e-mail, opbellen en lastig vallen, kwetsende of bedreigende e-mails sturen, bedreigingen of lastig vallen via chatprogramma’s, beledigende gegevens of foto’s van het slachtoffer op internet plaatsen.

Deze richtlijn is voor elke medewerker in te zien via het intranet. Daarnaast is er een anti-pest coördinator aangesteld die bereikbaar is voor leerlingen, medewerkers vanuit de zorg en ouders/verzorgers.

Aanspreekpunt pesten

Wanneer een leerling gepest wordt, is het belangrijk dat ouders/verzorgers, leerlingen en medewerkers duidelijk weten bij wie ze terecht kunnen. De Wijnberg werkt daartoe met:

- een aanspreekpunt rondom pesten die coördineert en checkt of de stappen vanuit het protocol opgevolgd worden.
- een antipestcoördinator die verantwoordelijkheid is voor het antipestbeleid van de Wijnberg. De antipestcoördinator heeft zicht op de beleving van veiligheid van leerlingen, op klachten en incidenten binnen de school en op mogelijke veiligheidsrisico’s.

Het antipestbeleid maakt onderdeel uit van het bredere plan voor veiligheid, gezondheid en milieu.

Op de website staat vermeld dat het aanspreekpunt rondom pesten onder werktijd bereikbaar is op aanspreekpuntpesten@dewijnberg.nl of telefonisch op 077-3217650.

De leraar is in principe het eerste aanspreekpunt met wie ouders/verzorgers, leerlingen en ook medewerkers vanuit onderwijs en zorg, over pesten kunnen praten. Mochten ze er samen niet uitkomen of is er meer nodig, dan kan het aanspreekpunt pesten ingeschakeld worden. In onderling overleg met het aanspreekpunt pesten wordt bekeken wie er het beste de gepeste leerling en zijn ouders/verzorgers op kan vangen. Samen brengen ze de situatie in kaart en kijken welke acties er ondernomen kunnen worden om de peestsituatie op te lossen.

Hoofdstuk 3. Fysieke veiligheid

Risico Inventarisatie en Evaluatie

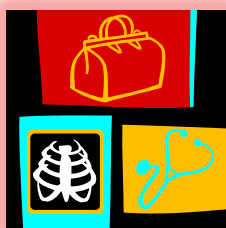
Risico's
Oplossingen
Kennis
Structureel preventiebeleid
Terrein- en gebouwplattegronden
Ontruimingsoefening en –plannen
Spoelbeleid
Legionellacontrole
Veilige school en klas

Leerlingenvervoer

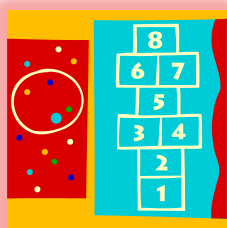
Informatie chauffeurs
Aankomsttijden
Contacten
Gemeenten
Aanspreekpunt
Coördinator
Pictogrammen en gedragskaart
Ondersteunende rol

Bedrijfshulpverlening en EHBO

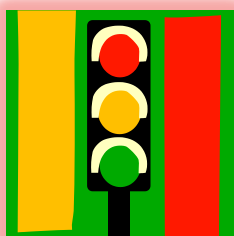
Interne voorpost
Hulpverlening, alarmering
Ontruiming, bestrijding
Opleiding en herhalingsbijeenkomsten
BHV-plan
Calamiteitenmap
Jaarlijkse controle

Buitenvoorzieningen

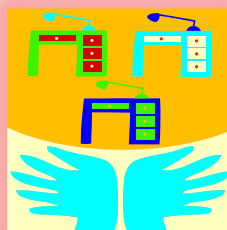
Spelen is leren
Voorzieningen
Ondergrond
Schademeldingen
Toezicht, surveillance
Afspraken
Incidenten
Groene Lijn

(Verkeers)veiligheid rondom de Wijnberg

Schoolterrein
Schoolplein
Route naar school
Verlichting
Aanplanting
Bebording en wegwijzers
(Hoofd)ingang en uitgang

Binnenklimaat

Ventilatie
Luchtkwaliteit
Temperatuur
Akoestiek
Visueel comfort
Zonwering
Daglicht en verlichting
Nieuwbouw

Fysieke veiligheid is het voorkomen en beperken van risico's waarbij medewerkers en leerlingen, maar ook bezoekers van onze school, gewond kunnen raken. Een ongeluk of incident valt niet altijd te voorkomen, maar door structureel aandacht te besteden aan fysieke veiligheid, kunnen we de kansen wel beperken. We hanteren een integrale aanpak om binnen het Full Service Centrum een veilige omgeving te creëren. Onder fysieke veiligheid valt bijvoorbeeld de brandblusser die op een centrale plaats hangt, het brandalarm dat functioneert, brandoefeningen met medewerkers en leerlingen, vluchtroutes in het gebouw, de nooduitgangen die vrij toegankelijk zijn en het gebruik van stevig meubilair voor leerlingen en medewerkers.

3.1 Risico inventarisatie en evaluatie (RI&E)

Binnen het FSC wordt gewerkt met een RI&E waarin de risico's op het gebied van veiligheid en gezondheid zijn opgenomen en een beschrijving van de oplossing ervan.

Kennis van risico's in de eigen organisatie is de basis voor een structureel preventiebeleid ten aanzien van de arbeidsomstandigheden. Ook is iedere werkgever volgens de Arbowet verplicht tot het uitvoeren van een RI&E, die heeft betrekking op alle risicogebieden in verband met veiligheid, gezondheid en welzijn van de werknemers. Door interviews, werkplekbezoeken, het bestuderen van relevante documenten en nadere onderzoeken is een beeld verkregen van de arbeidsomstandigheden binnen het Full Service Centrum. Bij het secretariaat van de Wijnberg is de RI&E ter inzicht opvraagbaar.

Veilige school, klas en unit

De leraar bij de Wijnberg heeft een belangrijke taak om zijn lokaal en de unit veilig te maken en te houden. De leraar is immers verantwoordelijk voor de leeromgeving. Hij zal er dus bijvoorbeeld voor moeten zorgen dat de nooduitgangen en de vluchtwegen vrij toegankelijk zijn (en blijven). De inrichting van het lokaal is overzichtelijk en straalt rust uit. De leraar heeft goed overzicht op zijn leerlingen in het lokaal. Dit lokaal wordt goed opgeruimd en schoongehouden. Een schoon lokaal zonder afval of andere obstakels op de werkplekken werkt niet alleen prettig. Het is bovendien veiliger! De leraar zorgt voor:

1. een veilig pedagogisch en fysiek klimaat in de klas.
2. een overzichtelijk en opgeruimd lokaal.
3. een goed overzicht op de leerlingen in de klas.
4. een schoon lokaal, leerlingen dragen hierin bij.
5. wegwerken van snoeren van computers en dergelijke.
6. geen obstakels in de klas.
7. veilig gedrag in de klas (lopen door de school, rustig zitten op de stoel en dergelijke).

Overige maatregelen:

- iedere dag is een BHV'er binnen de elke unit aanwezig.
- EHBO-trommels zijn in elke unit aanwezig. Leraren weten deze te vinden.
- BHV'ers zorgen voor bijvullen en controle/check op de inhoud van de EHBO-trommels.
- VVC controleert tweejaarlijks alle nooduitgangen, brandblussers, calamiteitenmapjes.
- elk jaar vindt er een calamiteitenoefening plaats. Deze wordt geëvalueerd met de BHV'ers.

3.2 Alarmering en sleutelbezit

Alle medewerkers die in dienst treden bij de Wijnberg, zowel kort- als langdurig, komen in het bezit van een sleutel van het betreffende gebouw en een alarmcode. Na ontvangst van de sleutel en code, tekent de betreffende medewerker het ontvangstformulier. De medewerker krijgt een instructie van de alarminstallatie en een rondleiding door het gebouw. Bij uitdiensttreding wordt de sleutel weer ingeleverd en tekent de medewerker het formulier voor teruggave van de sleutel.

Storingen en defecten aan het alarm worden doorgegeven, door de taakbetreffende persoon, aan de centrale serviceorganisatie Chubb Varel. De taakbetreffende persoon staat vermeld in de takenlijst op het intranet van de Wijnberg.

3.3 Ontruimingsplan

Opgenomen in de NTA-ontruimingsplannen zijn:

- Gegevens van gasmeters, elektrameters, watermeters staan per locatie vermeld op een terreinplattegrond;
- De plattegronden van gebouwen;
- Waar de bediening zich bevindt van ventilatiesystemen en de bijbehorende instructies;
- Waar de bediening van de centrale deurvergrendeling zich bevindt en bijbehorende instructies ;
- De locatie van apparatuur met een vermogen van 500 W of meer (verhoogde kans op brand);

- *Waar de brandmeldinstallatie zich bevindt.*

De terreinplattegronden met vermelding van de gasmeters, elektrameters en watermeters zijn te vinden in de map F:/BHV NTA-ontruimingsprotocollen, per locatie in een submap. Daar staan ook de plattegronden van de gebouwen. In alle gebouwen zijn veiligheidstations (de plaats waar onder andere de brandslagen hangen). Bij alle veiligheidstations in alle gebouwen hangt een plattegrond van de vluchtweg. Vluchtwegen en nooduitgangen zijn voorzien van richtingsbordjes.

Ontruimingsoefening

Er is minimaal eenmaal per jaar op iedere locatie een ontruimingsoefening, waarbij ook externe deskundigen ingeschakeld worden.

Deze wordt na afloop geëvalueerd op minimaal de volgende punten:

- *Het toepassen van de procedures;*
- *Het begeleiden naar en opvangen van geëvacueerde mensen op de opvangplaats;*
- *De samenwerking tussen de BHV-ers;*
- *Alarmeren en samenwerken met externe hulporganisatie;*
- *Verloop van de communicatie.*

Het NTA Ontruimingsplan maakt onderdeel uit van het intranet van het Full Service Centrum.

3.4 Bedrijfs hulpverlening en EHBO

De BHV functioneert als een parate 'interne' voorpost bij eerste hulpverlening, (brand)alarmering, bestrijding en ontruiming. De waarde van de BHV ligt vooral in het met eigen middelen kunnen optreden bij een ongewenste gebeurtenis totdat de externe (overheid)-hulp aanwezig is, waarbij voor de praktijk, de kennis van de interne bedrijfssituatie van zeer grote betekenis is.

Afgeleid van het BHV-plan gebruikt het Full Service Centrum voor elke locatie een ontruimingsplan. Daarin worden de maatregelen en voorzieningen beschreven die het Full Service Centrum heeft getroffen om de effecten van incidenten of calamiteiten te minimaliseren en/of te kunnen bestrijden. Als korte samenvatting van het ontruimingsplan zijn de volgende handzame calamiteitenmapjes verspreid beschikbaar in alle gebouwen op een muurstandaard bij de veiligheidsstations (bij de brandslanghaspels).

- *Taken BHV inzetleider;*
- *Taken bedrijfshulpverleners (BHV-ers);*
- *Taken medewerkers, cliënten en bezoekers.*

Het hoofd BHV is verantwoordelijk voor de opzet en het onderhoud van de BHV-organisatie. De jaarlijkse controle wordt uitgevoerd door Van Veen Consultancy te Eindhoven. Het uitgebreide BHV-plan maakt onderdeel uit van het intranet van het de Wijnberg en de Mutsaersstichting.

De BHV-plannen, protocollen en verantwoordelijken zijn na te lezen via ons intranet.

3.5 Legionellapreventie en spoelbeleid

Conform de regelgeving vanuit het ministerie van VROM dient elke drinkwaterinstallatie deugdelijk en betrouwbaar drinkwater te leveren tot op het tappunt. Om de kwaliteit te borgen en te controleren of er geen stagnatie is (te weinig doorstroming) wordt de waterkwaliteit gecontroleerd middels het nemen van watermonsters. Door bemonstering kan worden aangetoond of het drinkwater in het leidingnet voldoet aan de bacteriologische kwaliteit (de Coli bacterie, het Koloniegetal, en Aeromonas) en chemische samenstelling (de aanwezige metalen in het water). Deze controles vinden plaats door een geaccrediteerd bedrijf.

3.6 Schademeldingen

Meldingen van schade of onderhoud en ook meldingen van storingen of defecte apparatuur verlopen via de technische dienst vanuit het Full Service Centrum. De technische dienst is via mail, meldingsformulier via het administratieve netwerk in TopDesk en via telefoon te bereiken onder werktijden. Voor spoedzaken is de technische dienst 24 uur per dag bereikbaar.

3.7 Buitenvoorzieningen en speeltoestellen

Spelen maakt deel uit om te leren om te gaan met risico's. Spelen zal daarom zo veilig mogelijk

dienen te gebeuren. Wanneer kinderen hun capaciteiten overschatten en daardoor over hun 'grens' gaan, mag dit dus geen fatale gevolgen hebben of blijvend letsel opleveren. Wanneer een kind valt dan dient bijvoorbeeld de ondergrond onder en rond het toestel geschikt te zijn om er veilig op te kunnen vallen.

Bij de Wijnberg zorgen we ervoor dat de speeltoestellen zo veilig mogelijk zijn en dat ongelukken zoveel mogelijk voorkomen kunnen worden. De speeltoestellen worden gecontroleerd en onderhouden. De ondergrond wordt gecheckt en indien nodig vervangen.

Het schoolplein is vanuit de school goed zichtbaar, er zijn geen afgelegen plekken en afgelegen hoeken waar kinderen spelen. Er is altijd toezicht op spelende leerlingen, zowel tijdens pauzemomenten als speeltijd. Incidenten die zijn voorgevallen met leerlingen worden bijgehouden in het logboek van het digitaal cliëntvolgsysteem. Op die manier kan bekeken worden of er meerdere incidenten op hetzelfde speeltoestel plaatsgevonden hebben en op welke manier dit veiliger gemaakt kan worden om incidenten zoveel mogelijk te kunnen voorkomen.

3.8 (Verkeers)veiligheid rondom de school

Het schoolgebouw en de omgeving moeten veilig zijn: het schoolterrein, de schoolomgeving (buurt of wijk) en de routes van en naar school. Naast de feitelijke onveiligheid en incidenten speelt ook de beleving van veiligheid een rol: leerlingen en medewerkers moeten zich rondom de school veilig kunnen voelen, de zogenoemde sociale veiligheid.

De technische medewerkers van het Full Service Centrum waken over de veiligheid van het terrein. Indien er onveilige situaties worden geconstateerd kan dit doorgegeven worden via de selfservicedesk van TopDesk via het administratieve netwerk. Meldingen kunnen tevens telefonisch doorgegeven worden via telefoonnummer (077-3217)555.

3.9 Binnenklimaat

Recente onderzoeken van diverse GGD'en, de TU Eindhoven en TNO Bouw en Ondergrond laten zien dat vooral in oude scholen en noodlokalen de kwaliteit van het binnenmilieu niet goed is. Op veel scholen is het te muf, te koud, te warm of te donker. Door slechte ventilatie ontstaan hoge CO₂-concentraties en verontreiniging van het binnenmilieu door ziektekiemen en allergenen. Daarnaast hebben leraren en leerlingen last van te hoge of te lage temperaturen door onvoldoende ventilatie. Een slecht binnenmilieu op school kan gezondheidsklachten veroorzaken. Dit zijn bijvoorbeeld klachten als geurhinder, vermoeidheid, hoofdpijn, zere ogen en verergering van allergie- of astmaklachten. Het leidt ook tot afname van concentratie en slechtere leerprestaties bij leerlingen. De samenleving heeft regelmatig aandacht gevraagd voor deze problematiek. Dat heeft in 2008 geleid tot een kabinetsvisie 'binnenmilieu basisscholen'. Daarin staan doelstellingen om het binnenmilieu op basisscholen te verbeteren.

Het binnenmilieu bestaat uit de onderstaande vier aspecten:

- *Thermisch comfort*
Het thermisch comfort draait om de temperatuur, de beleving ervan en de invloed die men kan uitoefenen bepalen het comfort;
- *Akoestisch comfort*
De akoestiek geeft problemen als er teveel geluid wordt gedempt maar ook als er weinig wordt gedempt en galmt. Veel leraren krijgen stemproblemen door de slechte akoestiek in het lokaal;
- *Visueel comfort*
Het uitzicht, de toetreding van daglicht en gebruik van kunstlicht bepalen het visueel comfort. Toetreding van daglicht is noodzakelijk maar het betekent vaak ook een vervelende lichtinval op de steeds meer voorkomende digitale schoolborden;
- *Luchtkwaliteit*
Luchtkwaliteit is een belangrijk onderdeel van het binnenmilieu. Muf ruikende lokalen is een bekend verschijnsel. Ventilatie is van groot belang om de luchtkwaliteit op orde te houden. Dit gebeurt in veel scholen onvoldoende.

De maatregelen die de Wijnberg getroffen heeft om het binnenklimaat te verbeteren zijn als volgt:

- *De lokalen worden wekelijks gereinigd en jaarlijks geheel leeggehaald en gewast en geboend;*
- *Het materiaal in de lokalen wordt jaarlijks gereinigd;*
- *Meubilair wordt dagelijks schoongemaakt;*
- *Klaslokalen worden voldoende geventileerd;*
- *Werkjes en versieringen worden regelmatig verwisseld;*
- *Roosters worden open gezet;*

- Voor de les of na aanvang worden deuren en ramen geopend;
- Verwarming gaat niet altijd hoger, warme kleding aan helpt ook;
- Lokalen zijn zo ingericht dat ze makkelijk schoon te maken zijn;
- Kasten worden regelmatig schoongemaakt;
- Zonweringen en/of gordijnen zijn aangebracht.

We benutten de tips en handreikingen uit 'Het blauwe boekje' (De frisse basisschool) en de informatie uit 'Het groene boekje' (Een beter binnenmilieu) van GGD Kennisnet. Ondanks de maatregelen die wij treffen is het binnenklimaat bij de Wijnberg geen gezond klimaat om in te werken. Dit is ook terug te zien in de RI&E waarbij de Wijnberg negatief scoort op gebouwelijke veiligheid, binnenklimaat en luchtkwaliteit. Het streven is om nieuwbouw te realiseren waarbij rekening gehouden wordt met deze aspecten.

3.10 Milieu

Binnen de lessen wereldoriëntatie wordt aandacht besteed aan het milieu.

Milieupark

Onze technisch medewerkers verzamelen afval dat eens in de zoveel tijd naar het milieupark gebracht wordt. Het afval kan ingeleverd worden in overleg met deze medewerkers.

Papier en plastic scheiden

Ook de Wijnberg helpt mee aan een beter milieu door op school het afval te scheiden en hier samen met de leerlingen aandacht aan te besteden. In elke klas staat naast de reguliere prullenbak, een papierbak waarin restpapier wordt verzameld. Er wordt op gelet welk papier nog bruikbaar is (bijvoorbeeld als kladpapier of bij een les handvaardigheid) en welk papier in de papierbak terecht komt. Het doel hiervan is om consequent aan de kinderen mee te geven dat afvalscheiding thuis en op school bijdraagt aan een schonere, duurzamere leefomgeving. Daarbij wordt beeldmateriaal ingezet en tevens een bezoek gebracht aan het milieupark buiten het terrein.

Chemisch afval

In chemisch afval zitten schadelijke stoffen. Vandaar dat deze apart worden verzameld. Het gaat hierbij om onder andere batterijen, verf, lak, terpentine, wasbenzine, oude of niet gebruikte medicijnen, spaarlampen, tl-buizen en spuitbussen. Eens in de zoveel tijd worden deze chemische afvalproducten door een medewerker van de huishoudelijke dienst naar het milieustation Venlo gebracht.

Bokashi

Met de Bokashi keukenemmer fermenteer je eigen keukenafval. Door keukenafval te mengen met een beetje Bokashi-starter ontstaat er waardevol organisch materiaal. De toegevoegde effectieve micro-organismen in de Bokashi-starter zorgen ervoor dat de aanwezige verse GFT-afval gaat fermenteren en dus niet gaat rotten. Bij de Wijnberg werken de leerlingen in het Witte Huis en op de locatie in Weert met de Bokashi keukenemmer.

3.11 Veiligheid in het leerlingenvervoer

De gemeente is verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wet Regelingen Leerlingenvervoer. Dat betekent dat de gemeente moet zorgen voor goed vervoer van leerlingen van en naar school, waar dat nodig of gewenst is. De gemeente sluit een contract met een vervoersbedrijf om het leerlingenvervoer uit te voeren. Hierin staan de bepalingen waaraan de vervoerder moet voldoen. Vaak heeft de gemeente in het contract met de vervoerder geregeld hoe de vervoerder met klachten moet omgaan.

Klachten over chauffeurs

Klachten over het gedrag van chauffeurs kunnen rechtstreeks bij het vervoersbedrijf ingediend worden. Het is raadzaam van een schriftelijke klacht aan de gemeente een afschrift te doen. Als de klacht bij het vervoersbedrijf niet het gewenste resultaat heeft kunnen klachten worden ingediend bij de gemeente, die eindverantwoordelijk is voor het vervoer.

Veel gemeenten hebben een eigen klachtenverordening. Het kan ook zijn dat ze een klachtenverordening hebben specifiek voor het leerlingenvervoer. Informeer hiernaar bij de afdeling onderwijs of de afdeling voorlichting van de gemeente.

Coördinator leerlingenvervoer

Vanuit de Wijnberg is er een persoon die als aanspreekpunt en coördinator fungeert voor chauffeurs, gemeenten, ouders en leerlingen. Zij regelt de aankomsttijden en plek voor de taxibusjes en regelt de binnenkomst en het uitgaan van de leerlingen, om alles op een goede en veilige manier te laten verlopen. Tweemaal per jaar organiseert zij tevens een koffiemoment voor de chauffeurs om met hun in overleg te gaan en de doelgroep van onze leerlingen bespreekbaar te maken. Zij is aanspreekpunt van chauffeurs voor vragen en regelt Wijnbergbreed de taxiregels en afspraken door middel van taxikaarten, pictogrammen en beloningskaarten.

Preventie

De meeste vervoerders beschikken over een gedragscode voor chauffeurs. Daarnaast moeten chauffeurs per januari 2006 een basisopleiding hebben gevolgd waarin onder andere 'beroepshouding' aan bod komt. Sinds 1 juli 2004 hebben chauffeurs bovendien de verplichting in het bezit te zijn van een pas. Deze wordt verkregen na onder andere het overleggen van een Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG).

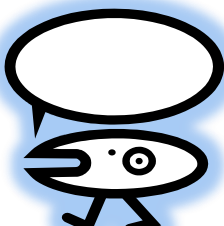
Klachten over leerlingen

Bij ongewenst gedrag tijdens het leerlingenvervoer tussen leerlingen onderling dient de school zelf maatregelen te nemen.

De Wijnberg doet hierin het volgende:

- *Leerlingen aanspreken op hun gedrag;*
- *Met de leerlingen regels opstellen voor gedrag in het vervoer;*
- *Ouders confronteren met het ongewenste gedrag en hen verzoeken hun kind hierin te corrigeren;*
- *Besluiten om naast de chauffeur (tijdelijk) een rijder/toezichthouder aan te stellen;*
- *In het uiterste geval leerlingen die zich herhaaldelijk niet gedragen uitsluiten van leerlingenvervoer.*

Hoofdstuk 4. Sociale veiligheid

Wijnbergklimaat Veilige en verzorgde omgeving In en buiten de school Omgang respectvol Voorbeeldfunctie Bereikbare medewerkers LOM-onderzoek Ouderparticipatie	Communicatie over gedrag Handelingsverlegenheid Teambetrokkenheid Intervisie Advies CCL Ontwikkelingsprofiel Afstemming HGPS
Agressie en conflicten Zorgvuldig handelen Protocollen Discriminatie, racisme, extremisme PI-training (Fysiek) ingrijpen Niveaus van agressie Registratie en communicatie Wapenbezit en genotmiddelen	(Digitaal) pesten Bespreekbaar maken Gevoelens Aanpak Inzicht Samenwerking ouders – groep – leerlingen Signalen Klassensfeer Preventieve maatregelen
Seksualiteit Vergroten welbevinden Onderdeel van het leven – basisbehoefte Grensoverschrijdend gedrag Ondersteuning medewerkers Professionele houding Verbaal – non-verbaal – fysiek gedrag Slachtoffer en dader	Rouwverwerking Suicide Dood leerling, leraar, ouder Ondersteuning Betrokkenen Protocol

Het sociaal veiligheidsbeleid van de Wijnberg heeft als doel alle vormen van agressie, geweld, seksuele intimidatie en pesten binnen of in de directe omgeving van de school te voorkomen en daar waar zich incidenten voordoen adequate maatregelen te treffen om verdere escalatie te voorkomen.

4.1 Schoolklimaat

Wij vinden het belangrijk dat onze onderwijsexpertise een veilige en verzorgde omgeving is voor de leerlingen, ouders en de medewerkers. Een omgeving waarin iedereen zich geaccepteerd voelt en waar het plezierig samenwerken is. Onze onderwijsexpertise is een school die open staat voor ouders en waar ouders optimaal geïnformeerd en betrokken worden bij de dagelijkse gang van zaken.

Onze afspraken zijn:

- *De school ziet er verzorgd uit;*
- *De school is een veilige school;*
- *Medewerkers (onderling) en leerlingen (onderling) gaan respectvol met elkaar om;*
- *Ouders ontvangen een aantal keer per jaar het schoolbulletin;*
- *De Wijnberg organiseert jaarlijks een ouderavond;*
- *Ouders participeren bij diverse activiteiten;*
- *De Wijnberg staat altijd open voor ouders, leerlingen en bezoekers;*
- *De leraren zijn bereikbaar.*

De afspraken worden beoordeeld middels het LOMS-onderzoek. Het meest tevreden zijn de ouders over 'hygiëne en netheid binnen de school' (82%). Minder tevreden zijn ouders op de volgende punten: Sfeer en inrichting van het schoolgebouw' (20%), Speelmogelijkheden op het plein (18%), De veiligheid van de omgeving van de school (17%), Veiligheid op het plein (15%). In 2018 vindt wederom een nieuwe betrokkenheidpeiling onder medewerkers, leerlingen en ouders plaats, waarbinnen ook diverse stakeholders betrokken worden.

4.2 Communicatie over gedragsproblemen

Bij de Wijnberg worden leerlingen geplaatst met een grote variatie aan ontwikkelingsproblematieken en in samenhang daarmee sterk uiteenlopende pedagogische en didactische behoeften. De doelen en de benadering zijn beschreven in het ontwikkelingsprofiel van de leerling. Dit biedt vaak voldoende basis om tot een pedagogische en didactische afstemming te komen die de leerling in staat stelt (in toenemende mate) zich te ontwikkelen in de onderwijssituatie. Een deel van de leerlingen heeft vanuit de problematiek en de fase van ontwikkeling een zodanige dynamiek in het functioneren dat de afstemming hierop een zoekproces is. Het gedrag van de leerling leidt in die fase tot handelingsverlegenheid.

Dat zoekproces vraagt om verkenning vanuit meerdere invalshoeken en het aanspreken van de collectieve expertise en ervaring binnen de Wijnberg. De spil en eigenaar in dat zoekproces is de leraar.

Overleg over gedrag van leerlingen kan vervolgens plaatsvinden op vier niveaus:

- *De leraar heeft collegiaal overleg;*
- *Intervisie;*
- *Overleg leraar en intern begeleider (eventueel ook met gedragswetenschapper);*
- *Bespreking in de CCL (centrale commissie leerlingenzorg), in aanwezigheid van de leraar.*

Het is niet zo dat voor een leerling de niveaus in volgorde doorlopen moeten worden. Problematiek kan zodanig ernstig zijn dat de leraar meteen op niveau 3 wil overleggen. Aan niveau 4 gaat wel altijd niveau 3 vooraf. Met andere woorden een leerling wordt gemeld voor een CCL als de intern begeleider en leraar het samen eens zijn over de wenselijkheid/ noodzakelijkheid daarvan.

Vanaf niveau 3 is het HGPD-model (Handelingsgerichte Procesdiagnostiek) leidend in het denkproces en in de communicatie. De leraar bereidt dit voor. In het overleg wordt dit verder uitgewerkt.

4.3 Agressie en conflicten

Binnen de Wijnberg wordt gewerkt met het protocol "Zorgvuldig handelen bij conflicten". Het doel van dit protocol is om een eenduidige lijn te verkrijgen waarop gehandeld wordt in conflictsituaties en informatie naar ouders/verzorgers toe. Jaarlijks worden alle protocollen bijgesteld door het Kwaliteitsteam Services in samenspraak met de unitleden van zowel het SO als het VSO.

We gaan er vanuit dat:

- Onze leerlingen een geïntegreerd onderwijs- zorg aanbod krijgen, waarbij één kind - een gezin - een plan voorop staat (we kijken door een specialistische bril);
- Veel van de aan onze zorg toevertrouwde leerlingen behoefte hebben aan rust, regelmaat, duidelijkheid, structuur en een betrouwbare volwassene in de school;
- Onze leerlingen, met hun gediagnosticeerde beperkingen, moeten leren om zich van hun mogelijkheden en talenten bewust te worden. Tijdens deze 'leerweg' kunnen er conflicten ontstaan. Op momenten dat conflicten ontstaan zal er door de volwassene gehandeld moeten worden, voornamelijk verbaal, maar indien nodig, ook fysiek;
- Soms kan bescherming van leerlingen nodig zijn tegen externaliserend gedrag van een andere leerling;
- Als we fysiek in moeten grijpen, proberen we dat zoveel mogelijk te doen zonder dat de relatie met de leerling en/of de ouders onder druk komt te staan.

Geen enkele leerling is hetzelfde. Hierdoor is het bijzonder moeilijk om een volstrekt eenduidig pakket van handelingen voor alle leerlingen te omschrijven. Bij onze manier van handelen (integraal onderwijs – zorg) hanteren we de niveaus van agressie vanuit de PAC training als leidraad.

Herkennen van de 6 niveaus van agressie

Niveau	Omschrijving	Wat te doen
1.	Sub assertief	Observeren Interpretieren (autisme?)
2.	Assertief	Gedrag stimuleren
3.	Over assertief	Grenzen stellen Spiegelen
4.	Geagiteerd	Grenzen stellen Ruimte bieden
5.	Dreigend, vernederend en/of fysiek en verbaal agressief	Grenzen stellen Moment van ingrijpen bepalen Gesprek afsluiten
6.	Gericht verbaal en fysiek gewelddadig agressief gedrag	Fysiek ingrijpen Ingrijpen / politie bellen Vertrekken / politie

Toelichting niveau 1: Kenmerken subassertief gedrag

1.	Schouders hangen naar voren
2.	Vermijden van oogcontact
3.	Niet verdragen van aandacht
4.	Spreekt in de negatieve vorm
5.	Geeft niet aan wat hij/zij zou willen
6.	Maakt geen contact met anderen
7.	Onduidelijk en zacht spreken
8.	Stelt geen vragen

Toelichting niveau 2: Kenmerken assertief gedrag

1.	Staat zelfverzekerd (recht op)
2.	'open' oogcontact
3.	Houd gepaste afstand
4.	Stelt duidelijke vragen
5.	Kan zich goed verwoorden
6.	Geeft duidelijk aan wat hij/zij wilt
7.	Spreekt duidelijk, niet te hard of te zacht
8.	Heeft aandacht voor de ander
9.	Spreekt positief over zichzelf
10.	Spreekt in de "ik" vorm

Toelichting niveau 3: Kenmerken over-assertief gedrag

1.	Loopt overdreven rechtop
2.	Zoekt dringend oogcontact
3.	Komt te dichtbij
4.	Vraagt uitdrukkelijk aandacht
5.	Spreek met harde toon

6.	Geeft overduidelijk aan wat hij/zij wil
7.	Heeft minder aandacht voor een ander

Toelichting niveau 4: Kenmerken geagiteerd gedrag

1.	Laat fysieke onrust zien
2.	Gezicht loopt rood aan
3.	Trilt (voeten, benen en/of handen)
4.	Gebalde vuisten
5.	Angstige blik (grote ogen)
6.	Praat hard en/of snel
7.	Stelt eisen
8.	Springt van "hak op de tak".
9.	Lijkt gedachtegang niet te kunnen stoppen
10.	Hyper alert
11.	Schreeuwen, huilen
12.	Vloeken
13.	Splitten

Toelichting niveau 5: Kenmerken dreigend, vernederend fysiek en/of verbaal agressief gedrag

1.	Te dichtbij komen
2.	Lichamelijke intimidatie (maakt zich groot)
4.	Duwtjes geven
5.	Aan kleding trekken van anderen
6.	Meubels hard omgooien
7.	Deuren en ramen hard dicht doen
8.	Gooien met voorwerpen
9.	Spugen
10.	Bedreigen met mes, stok, etc.
11.	Uitdagen tot gevecht
12.	Vloeken en schelden
13.	Maken van sarcastische opmerkingen
14.	Misbruik maken van privacy gevoelige informatie
15.	Manipuleren
16.	Kleineren
17.	Discrimineren

Toelichting niveau 6: Gericht verbaal en fysiek agressief gedrag

1.	Vechten
2.	Gericht gooien en vernielen van spullen
3.	Stuk trekken van kleding e.d.
4.	Hard dicht gooien van deuren en ramen, zodat het stuk gaat
5.	Slaan en/of schoppen
6.	Stevig vastpakken van de ander
7.	Aan haren trekken
8.	Krabben, krassen, bijten e.d.
9.	Steken met een scherp voorwerp
10.	Verwuring
11.	Brand te stichten

De protocollen 'niveaus van agressie', 'zorgvuldig handelen' en 'wegloopgedrag' zijn opvraagbaar via het intranet.

4.4 (Digitaal) pesten

De Wijnberg onderkent dat pesten een probleem is en treedt direct op wanneer er sprake is van pesten of gepest worden. Gebeurtenissen die zich voordoen in het kader van pestgedrag worden vastgelegd in het digitaal cliëntvolgsysteem, waardoor het verloop in te zien is op Full Service niveau en er helderheid ontstaat voor alle samenwerkende partijen. Bij de Wijnberg is een anti-pest coördinator aangesteld die als aanspreekpunt fungeert voor leerlingen, medewerkers en ouders/verzorgers omtrent pesten en gepest worden. Via de website en Schoolgids wordt de naam en contactgegevens van de anti-pest coördinator bekend gemaakt.

4.5 Discriminatie, racisme en extremisme

Discriminatie wil zeggen dat er onterecht onderscheid wordt gemaakt tussen mensen. Mensen worden ongelijk behandeld op grond van kenmerken die er niet toe doen, zoals sekse, handicap, leeftijd, afkomst, seksuele voorkeur, volksgewoonten zoals kleding en voedsel, ziekten. Dat mag niet. De wet verbiedt discriminatie, maar het gebeurt helaas toch.

Bij discriminatie gaat het niet alleen om gedachten en ideeën, maar vooral ook om wat er gedaan en gezegd wordt. Discriminatie heeft alles te maken met gedrag en uitlatingen in de omgang met anderen.

Iedereen kan discrimineren of gediscrimineerd worden. In de praktijk zijn de gevolgen van discriminatie groter wanneer iemand ergens veel invloed of macht heeft. Dus bijvoorbeeld wanneer het gaat om een directeur, een werkgever, een elftalleider of een portier. Wanneer een groep discrimineert die in de meerderheid is, zijn de gevolgen ook groter dan wanneer een minderheid dat doet. Het is erger wanneer je door een hele groep of klas of de hele buurt wordt buitengesloten, dan wanneer een enkeling dat doet.

We leven in een multiculturele samenleving. Dit houdt in dat verschillende groepen uit onze samenleving hun eigen cultuur hebben. De medewerkers en kinderen binnen het Full Service Centrum vormen een afspiegeling hiervan en dit wordt als een verrijking ervaren.

Het vraagt wel extra inzet en aandacht/alertheid om tot een goed werk- en leefklimaat voor iedereen te komen.

Preventief

- Medewerkers en kinderen/jeugdigen behandelen elkaar gelijkwaardig;
- Er wordt geen discriminerende taal gebruikt;
- Er wordt voor gezorgd dat er op alle locaties en andere voorzieningen op het terrein, geen discriminerende teksten en/of afbeeldingen voorkomen op posters, in media, in boeken en dergelijke;
- Er wordt op toegezien dat medewerkers en kinderen/jeugdigen ten opzichte van elkaar en anderen geen discriminerende houding aannemen in taal en gedrag.

Curatief

- Medewerkers nemen duidelijk afstand van discriminerend gedrag en maken dit ook kenbaar;
- Bij discriminatie door een medewerker wordt betrokkene door een lid van het Integraal Managementteam uitgenodigd voor een gesprek. Bij het herhaaldelijk overtreden van de gedragsregels wordt in overleg met de bestuurder bepaald of, en zo ja welk, disciplinaire maatregelen er worden genomen;
- Discriminatie door kinderen/jeugdigen wordt binnen de unit oplossingsgericht besproken. In het uiterste geval kan hierbij worden gedacht aan een (tijdelijke) ontzegging van toegang tot het terrein;
- Bij discriminatie door stagiaires, ouders/verzorgers, kinderen/jeugdigen worden deze door de betrokken leidinggevende uitgenodigd voor een gesprek. Bij herhaaldelijke overtreding van de gedragsregels wordt in overleg met de bestuurder bepaald of en zo ja welke disciplinaire maatregelen er worden genomen. In het uiterste geval kan hierbij worden gedacht aan een (tijdelijke) ontzegging van toegang tot het terrein.

Voor informatie, advies en ondersteuning:

www.discriminatie.nl

www.meldpunt.nl (meldpunt discriminatie op internet)

www.advlimburg.nl

4.6 Beleid seksualiteit

Als onderwijsexpertise vinden wij het van belang om een beleid te hebben rondom seksualiteit. Een dergelijk beleid is nodig om verschillende redenen. Ten eerste voor het vergroten van het algemeen welbevinden van leerlingen en cliënten. Seksualiteit is namelijk onderdeel van het leven net zoals eten en slapen dat is en door seksualiteit te erkennen als basisbehoefte van kinderen, geeft het Full Service Centrum het welzijn van kinderen op dit gebied belangrijk te vinden. Ten tweede biedt een beleid ook ondersteuning aan medewerkers bij het uitvoeren van hun taken. In de dagelijkse omgang met en verzorging van leerlingen is een professionele houding uiterst belangrijk. Een beleid fungeert dan als handvat wat de omgang met het thema seksualiteit kan bevorderen. Ten slotte is een beleid van belang om seksueel grensoverschrijdend gedrag te voorkomen. Cliënten binnen een residentiële setting lopen meer dan gemiddeld risico om met seksueel grensoverschrijdend gedrag te maken te krijgen, zowel als dader en als slachtoffer. Dit heeft onder andere te maken met ervaringen uit het verleden, psychiatrische stoornissen en sociale kwetsbaarheid. Wanneer seksualiteit een onderwerp

is dat meer bespreekbaar wordt, gaat er een preventieve werking vanuit. Een seksualiteitsbeleid kan de risico's op seksueel grensoverschrijdend gedrag, en de mogelijke gevolgen hiervan, dus verkleinen.

Door als organisatie een proactieve houding te nemen op het gebied van seksualiteit, wordt de aanpak van problemen gestimuleerd en vereenvoudigd en zal het aantal seksueel grensoverschrijdende incidenten verminderen. Door aandacht voor de menselijke basisbehoeften intimiteit, seksualiteit en relaties zullen cliënten zich meer veilig, geaccepteerd, gesteund en serieus genomen voelen.

Seksuele intimidatie

Seksuele intimidatie gaat om elke vorm van seksueel getinte aandacht – die tot uiting komt in verbaal, non-verbaal, fysiek gedrag – die door degene die het ondergaat als negatief, ongewenst of gedwongen wordt ervaren en/of plaatsvindt in een relatie waarin sprake is van een ongelijke machtsverhouding en/of een afhankelijkheidsrelatie. Het (vermoedelijke) slachtoffer kan altijd aangifte doen, ongeacht of de aard van de klacht strafbaar is of niet. Deze intimidatie kan zowel verbaal als non-verbaal zijn en komt onder andere tot uiting in bepaalde gebaren, handelingen, woordgebruik en dubbelzinnige opmerkingen en handtastelijkheden. Ook het verzenden van pornografisch materiaal per e-mail is onder seksuele intimidatie te rangschikken.

Binnen het Full Service Centrum is een stappenplan opgesteld hoe om te gaan met seksueel (grensoverschrijdend) gedrag. Dit stappenplan geeft aan hoe professioneel te handelen bij:

- *Een acute situatie van seksueel grensoverschrijdend gedrag;*
- *Vermoeden van seksueel grensoverschrijdend gedrag tussen leerlingen/cliënten.*

Deze plannen zijn in te zien via het intranet van het Full Service Centrum.

Er is een breed beleidsplan in samenspraak met de werkgroep seksualiteit vanuit de Mutsaersstichting opgesteld. Dit plan geeft zowel de preventieve als curatieve functies weer voor het omgaan met het thema relationele en seksuele vorming bij de Wijnberg. Vijf medewerkers vanuit SO en VSO zijn opgeleid tot aandachtfunctionaris seksualiteit. Zij zijn aangesloten bij de opleidingscarroussel vanuit de Mutsaersstichting en hebben de training seksualiteit en werken met het vlaggensysteem gevolgd. De map met bijbehorend Vlaggensysteem van Movisie is bij de Wijnberg aanwezig. Deze aandachtfunctionarissen fungeren als aanspreekpunt voor onze medewerkers bij vragen, advies of onduidelijkheden rondom het thema relaties en seksualiteit en sluiten aan bij de werkgroep seksualiteit vanuit de Mutsaersstichting. Het beleidsplan is voor al onze medewerkers in te zien via het intranet.

4.7 Alcohol, drugs en wapens

In Nederland heeft het Trimbos Instituut zich ontwikkeld tot het landelijke kenniscentrum met betrekking tot alcohol en drugs. Speciaal voor het onderwijs heeft het Trimbos Instituut het preventieprogramma 'De gezonde school en genotmiddelen' (DGSG) ontwikkeld. Dit programma voorziet in voorlichtingslessen, begeleiding van leerlingen en ouderparticipatie. Doel is het drugs- en alcoholgebruik onder leerlingen terug te dringen. Binnen het VSO op de Wijnberg hanteren we dit programma in de klassen. Zie ook 2.5.

Regelmatig krijgt het Full Service Centrum te maken met jeugdigen die te kampen hebben met (problematisch) middelengebruik. Onder problematisch middelengebruik verstaat men het gebruik van een middel op zo'n manier, dat hierdoor lichamelijke, psychische en/of sociale problemen of maatschappelijke overlast ontstaan. Problematisch gebruik is echter niet altijd verslaving. Binnen het Full Service Centrum is het van belang om steeds te kijken naar de onderliggende problematiek die maakt dat toevlucht gezocht wordt in middelengebruik en -misbruik welke direct of op termijn schadelijk is voor de ontwikkeling en het zelfstandig en verantwoord functioneren van de persoon. Om hierin tot een samenhangend beleid te komen is er een werkgroep aangesteld die de opdracht heeft gekregen om een visie (problematisch) middelengebruik te ontwikkelen en voorstellen te doen op welke wijze de Mutsaersstichting en de Wijnberg hiermee om kunnen gaan. Hiervoor is een beleidsplan opgesteld die als handreiking dient bij preventie, voorlichting, vroeginterventies, diagnostiek en behandeling. Voor meer informatie hierover zie het beleidsplan '(Problematisch) middelengebruik' welke opvraagbaar is via het intranet van de Mutsaersstichting.

Wapens

Bij de Wijnberg zijn gebruik en meenemen van (nep)wapens en messen naar school verboden.

Binnen de klassen van het VSO wordt aandacht besteed aan het thema wapenbezit. De leerlingen wordt bijgebracht wat de gevolgen zijn om een wapen bij je te dragen op lichamelijk gebied, sociaal-emotioneel en wat de juridische gevolgen (kunnen) zijn. Zie ook het protocol zorgvuldig handelen en informatie met betrekking tot de PAC-training in dit plan.

4.8 Rouwverwerking

Bij de Wijnberg heeft het kwaliteitsteam Services in samenspraak met de Mutsaersstichting en de unitleden van het VSO een protocol 'Dood en rouwverwerking' en 'Suicide' opgesteld. Zie ook verderop bij 5.4 in dit veiligheidsplan. Bij het opstellen van dit plan wordt tevens gebruik gemaakt van de aanwezige informatie vanuit de Mutsaersstichting. Daar is een protocol suicide, mediarichtlijn en controlelijst opgesteld voor medewerkers die te maken krijgen met suicide(poging). Deze zijn via het intranet van de Mutsaersstichting opvraagbaar.

Hoofdstuk 5. Incidentenregistratie

Calamiteiten en incidenten Acuut gevaar Milieu Gecoördineerde inzet Overkoepelend Registratie Instrument Ongevallenregistratie	Scholing en professionalisering Preventie- Interventie training Full Service niveau Studiedagen Unit aan Zet Jaarplan en Unitjaarplan Integraal Personeels Beleid (IPB)
Achtergrondinformatie School en Veiligheid Gezonde school Leraar24 GGD Kennisnet Lekker groen doen Voor een veilig thuis Rijksoverheid Kennisnet	Procedures en protocollen Actualisatie Routeringen Protocollen Stappenplan Wijnbergintranet Eenduidige lijn in handelen
Meldcode Signalen Advies- en Meldpunt Kindermishandeling Huiselijk geweld Organiseren Melden Casemanager Geweld in Afhankelijkheidsrelaties (GAR)	Evaluatie en meting Plan van aanpak Verbeteracties Doelverantwoordelijke Tijdspad Plan-Do-Study-Act (PDSA-cyclus) Naar taakvolwassen plan

5.1 Calamiteiten

Onder een calamiteit wordt verstaan: een gebeurtenis waarbij acuut (ernstig) gevaar dreigt of bestaat voor een (grotere) groep mensen, voor het milieu en/of van groot verlies van materiële waarden en waarbij een gecoördineerde inzet is vereist. In de versie van het overkoepelend ontruimingsplan worden de maatregelen en voorzieningen beschreven om de effecten van incidenten of calamiteiten te minimaliseren en/of te kunnen bestrijden. Het tijdig in veiligheid brengen van mensen heeft de hoogste prioriteit. Vanaf pagina 83 in dit protocol wordt het gebouw van de Wijnberg en de naastgelegen sporthal beschreven. Het NTA ontruimingsprotocol is inzichtelijk via het intranet van de Wijnberg en de Mutsaersstichting. Zie ook 3.3. in dit veiligheidsplan.

5.2 Incidenten

Vanuit het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen komen richtlijnen ten aanzien van de aanscherping met betrekking tot het beleid sociale veiligheid in en om onderwijsinstellingen. Zo zal ten aanzien van de aanpak van de veiligheid in school overgegaan worden tot verplichte registratie van incidenten. Om beter inzicht te krijgen in de werking en effecten van het veiligheidsbeleid, de feitelijke omvang en aard van de incidenten in het onderwijs en in de uitvoering van het toezicht op de onderwijsinstellingen is een goede registratie van incidenten op schoolniveau noodzakelijk. Voor een veilig schoolklimaat is registratie alleen niet voldoende. Registratie moet onderdeel zijn van een breder veiligheidsbeleid en is een instrument om het veiligheidsbeleid te ondersteunen. Goed inzicht in omvang en aard van de incidenten is een voorwaarde voor het voeren van een effectief veiligheidsbeleid en een adequate verantwoording door het bevoegd gezag aan ouders en leerlingen hierover. De Inspectie kan de uitkomsten van deze registratie gebruiken voor het opsporen van mogelijke veiligheidsrisico's bij onderwijsinstellingen.

Binnen de Wijnberg wordt het Incidentmeldingsformulier ingevuld. Dit formulier hoort bij het protocol 'Zorgvuldig handelen bij conflicten'. Dit formulier is toegevoegd aan het intranet en op die manier voor alle medewerkers toegankelijk en inzichtelijk.

5.3 Procedures en protocollen

Bij de Wijnberg wordt er gewerkt met protocollen. Deze protocollen zijn altijd onderhevig aan de ontwikkelingen (binnen en buiten – intern en extern).

Elk schooljaar buigt het Kwaliteitsteam Services zich over op het bijstellen van de protocollen. De inhoud van alle protocollen van Onderwijsexpertise de Wijnberg SO - VSO zijn voor alle medewerkers in te zien via het Wijnbergintranet.

5.4 Meldcode

De Wijnberg is net als andere scholen verplicht per januari 2013 om een meldcode kindermishandeling te hanteren bij signalen van huiselijk geweld of kindermishandeling op grond van de 'Wet meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling'.

Een meldcode beschrijft in vijf stappen wat te doen bij een vermoeden van geweld:

- In kaart brengen van signalen;
- Overleggen met een collega Full Service Centrum en raadplegen van het Advies- en meldpunt Kindermishandeling (<http://www.amk-nederland.nl/>) of Steunpunt Huiselijk Geweld (<http://www.vooreenveiligthuis.nl/huiselijkgeweld/steunpunten/>);
- Gesprek met de cliënt;
- Wegen van het geweld of de mishandeling;
- Beslissen: hulp organiseren of melden.

Doel van de wet is sneller en adequater ingrijpen bij vermoedens van huiselijk geweld of kindermishandeling. Bij de Mutsaersstichting zijn twee casemanagers aangesteld die altijd bereikbaar zijn voor het steunpunt huiselijk geweld. Vragen die bij de Wijnberg binnenkomen omtrent huiselijk geweld, worden doorverbonden met dit steunpunt. In noodgevallen kan altijd contact opgenomen worden met het steunpunt of een van de casemanagers.

De term 'GAR' (Geweld in Afhankelijkheidsrelaties) staat voor alle vormen van geweld die zich afspelen tussen mensen en die een zekere mate van afhankelijkheid bevatten. Dit zijn onder andere huiselijk geweld, kindermishandeling, ouderenmishandeling, seksueel geweld, eergegrelateerd geweld,

vrouwelijke genitale verminking en mensenhandel.

De meldcode is via het secretariaat van de Wijnberg opvraagbaar.

5.5 Ongevallenregistratie

Medewerkers van het Full Service Centrum kunnen incidenten melden die zich bij een leerling voordoen. Hier kunnen wij van leren om incidenten in de toekomst te voorkomen. Medewerkers kunnen incidenten melden door het doen van een MIC-melding (Melding Incidenten Cliënten) of MIM-melding (Melding Incidenten Medewerkers).

Doel

Melding, registratie en onderzoek van ongevallen, bijna ongevallen en onveilige situaties hebben tot doel:

- Door analyse herhaling te voorkomen;
- Het opstellen of bijstellen van voorschriften (richtlijnen) ter verbetering van de preventie;
- Het inzicht te verkrijgen in de resultaten van toegepaste veiligheidsmaatregelen; het verkrijgen van een juist beeld van onder andere de toedracht van het ongeval in verband met (claim)afhandeling;
- Het voldoen aan wettelijke verplichtingen;
- Het voldoen aan de eisen van een HKZ binnen de zorgsetting.

5.6 Scholing en professionalisering

De Wijnberg werkt met een actueel Scholingsplan, waarin de professionaliseringsdagen, studiemomenten, professionaliseringstrajecten, opleidingen en overige trajecten in het kader van scholing en training worden beschreven. De doelstelling hierbij is als volgt:

'Bij het realiseren van onze plannen zal het innovatieve karakter van het voorgestane primaire proces van onderwijsexpertise de Wijnberg (acterend in een professioneel Full Service Centrum, dan wel in een regionaal georganiseerde professionele keten) een uitdagende katalysator zijn voor iedere betrokkene. We zullen met dat doel de hefboom voor verbetering zoeken in het professionaliseren van medewerkers, het ontwikkelen van een professionele cultuur van taakvolwassenheid en communicatie, op basis van het principe dat elke professional samen met collega's staat voor het optimaliseren van het proces van primaire dienstverlening van de onderwijsexpertise ten behoeve van de talentvolle ontwikkeling en sociale integratie van kinderen, in nauwe samenwerking met onderwijs- en zorgpartners, alsook in nauwe samenspraak met leerlingen zelf en hun ouders (of verzorgers).'

5.7 Evaluatie en meting

In het Jaarverslag worden de activiteiten in het kader van sociale veiligheid beschreven en het aantal meldingen vermeld.

- Elke medewerker kan verbetervoorstellen met betrekking tot het beleidsplan melden bij het Integraal Management en Organisatie; veiligheid is tenslotte een verantwoordelijkheid van het totale schoolteam en allen die bij de school betrokken zijn;
- Het beleidsplan wordt jaarlijks geëvalueerd in het Unitoverleg. De uitkomsten die hieruit naar voren komen, worden teruggekoppeld in het Integraal Management en Organisatieoverleg en binnen de Medezeggenschapsraad;
- Verbeteracties die voortkomen uit de evaluatie worden opgenomen in het plan van aanpak van de Risico Inventarisatie en Evaluatie en via dit plan van aanpak wordt ook de voortgang in de uitvoering bewaakt.

	Activiteit
Plan	Opstellen veiligheidsplan
	Opstellen RI&E
	Opstellen Plan van aanpak
Do	Uitvoering Plan van aanpak
	Opnemen deel van plan in Nieuws van de Wijnberg in het kader van delen inhoud met breed publiek en betrokkenen
	Bespreking binnen Medezeggenschapsraad en Leerlingenraad instemming MR
	Uitvoering RI&E (delen die van toepassing zijn binnen de units)
	Toevoegen Wijnbergintranet en delen met team tijdens vergadermoment / studiedag
Studie	Tussentijdse evaluatie veiligheidsplan
	Tussentijdse evaluatie RI&E
	Evaluatie samenwerking FSC
Act	Bijstellen veiligheidsplan
	Bijstellen en actualiseren veiligheidsplan
	Actualisatie onderdeel 'vertrouwenspersoon' met vertrouwenspersoon van onze Onderwijsexpertise

	Toevoegen protocollen met uitbreiding van nieuwe richtlijnen
	Bijstellen plan van aanpak
	Actualiseren van de RI&E

Dit beleidsplan is vastgelegd in overleg met:

Directeur-bestuurder, locatieleiders, Office-Manager, Leraren-LC, Kwaliteitsteam Services, unitregisseurs, Medezeggenschapsraad, Leerlingenraad.

Doelverantwoordelijk:

Staffunctionaris onderwijs- en kwaliteitsontwikkeling - beleidsadviseur

Bronnen en literatuurverwijzing

Literatuur

- De takken van de Bomen – M. Seerden en M. Goedhart
- GGD kennisnet Het blauwe boekje
- GGD kennisnet Het groene boekje

Internetadressen

- www.mutsaersstichting.nl
- www.minocw.nl (dossier veilige school)
- www.besturenraad.nl (veiligheid op de basisschool)
- www.aob.nl (brochure Veilig Onderwijs: het schoolveiligheidsplan)
- www.gezondeenveiligeschool.nl
- www.meldcode.nl
- www.huiselijkgeweld.nl
- www.amk-nederland.nl
- www.kindermishandeling.nl
- www.vooreenveiligthuis.nl/huiselijkgeweld/steunpunten
- www.leraar24.nl
- www.kennisnet.nl
- www.rijksoverheid.nl
- www.schoolenveiligheid.nl
- www.gezondeschool.nl
- www.nji.nl
- www.rie.nl
- www.keurmerkveiligeschool.nl
- www.risico-monitor.nl
- www.discriminatie.nl
- www.meldpunt.nl (meldpunt discriminatie op internet)
- www.advlimburg.nl
- www.irisschoolveiligheid.nl
- www.veilig-ontwerp-beheer.nl
- www.arbeidsinspectie.nl
- www.rivm.nl
- www.moed.nl
- www.ggd-kennisnet.nl
- www.cradletocradle.nl
- www.lekkergroendoen.nl
- www.nme.nl